

Debesuota, dieną 35°, naktį 25°.
Saulė teka 6:30, leidžiasi 4:31

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Penktadienis, lapkričio-November 15 d., 1974 m.

Kaina 15c

270

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

ANGLIAKASIAI LAIMĖJO PUIKIA SUTARTI

IZRAELIO ATSAKYMAS ARAFATUI: NEBES JOKIOS SKERDIKŲ VALDŽIOS

NEW YORKAS. — Izraelio ambasadorius Jungtinėse Tautose, atsakydamas į Palestinos Laisvinimo Organizacijos vadovo Arafato kalbą, pareiškė, kad Izraelis niekada neįsisteigė PLO valdžios Palestinoje. Ta organizacija nebus primesta Palestinos arabams. Jos netoleruos Izraelio žydai. Žmogžudžių, teroristų kelių tiksliniai agentų bus, kur yra ir dabar, — už įstatymų ribų ir už Palestinos ribų, pasakė ambasadorius Yosef Tekoah, kuriam kalbant visų arabų valstybių ir komunistinių šalių delegacijos išėjo iš salės.

Arafatas savo 90 min. kalboje reikalavo įsteigti Izraelio vietoje valstybę, kurioje taikiai gyventų musulmonai, žydai ir krikščionys, jei tokios valstybės nebūtų, smurto veiksmai nesiliaus, grąsino Arafatas, po kurio švarku kabėjo revolverio makštis. Arafatas buvo asamblėjos pirmininko, Alžiro ministro, pasodintas kėdėje, kurioje paprastai sėdi karaliai, prezidentai valstybių galvos. Jį atlydėjo JT protokolo valdininkas. Po Arafato kalbos delegatai sustojo plokštumai, tačiau JAV ambasadorius Scali liko sėdėti. Jis vėliau nedalyvavo Egipto delegacijos balijuje Arafato garbei.

Valstybės departamentas išreiškė nepasitenkinimą, kad Arafatas dėvėjo revolverį, kalbėdamas Jungtinėse Tautose, departamentas nustebe, kad jo priėmimas buvo kaip valstybės galvos. Tik vienas Popiežius Paulius 1965 m. turėjo panašų priėmimą kaip Arafatas.

Ambasadorius Tekoah priminė Jungtiniams Tautams, kad "Olimpinių žaidimų Muechene sportininkų žudytai, Maolat kaimo vaikų skerdikai, Khartoumo diplomatų žmogžudžiai nepriklausau tarptautinei bendruomenei. Jokios rezoliucijos nepavers šios organizacijos valdžios įsteigimo jokiose teritorijose.

Arafatui kalbant Jungtinėse Tautose, Izraelio okupuotų miestų arabai bandė suruošti demonstracijas, tačiau Izraelitai parašutininkai lazdomis greit arabus išvaikė. Daugiausia neramumų buvo Nablus mieste.

Jordano karalius paskelbė, kad iš kalinimų paleidžiama 100 politinių kalinii. Tai paleistiniečiai, Arafato partijos nariai, kurie buvo suimti 1971 metais už sukilimą prieš Jordano valdžią. Tas Jordano gestas — amnestija — skiriama geresnių santykių su Palestinos Laisvinimo organizacija pabrėžimui.

P. Afrika atšaukė savo ambasadorių

CAPE TOWN. — Pietų Afrikos vyriausybė atšaukė savo ambasadorių iš Jungtinių Tautų, kurios nutarė suspenduoti P. Afriką iš Generalinės Asamblėjos sesijos. Delegacijos įstaiga New Yorke liks toliau, nes P. Afrika nėra pašalinta iš JT. Asamblėjos sprendimas yra istorinis, pirmą kartą per 29 metų JT veiklą valstybei atimta teisė balsuoti ar kalbėti sesijoje.

P. Afrika nusprendė sulaukyti savo nario įnašą, kuris 1974 m. siekė vieną mil. dol. P. Afrikos užsienio reikalų ministras dr. Hilgard Müller pareiškė, kad JT elgesys yra lyg išleptinto vaiko, be to, nelegalus, nesilaikąs JT chartos.

MONTEVIDEO. — Urugvajaus piniginis vienetas — pezas buvo vėl nuvertintas 7.95%.

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Kandidatų į pasaulio šachmatų čempionus varžybose trečiadienio partija neįvyko, Karpovui paprašius ją atidėti. Tuo būdu, 22-troji partija lošiama penktadienį. Paskutinę partiją jaunasis Karpovas skaudžiai pralaimėjo po 19 ėjimų. Šių rungtynių gydytojas dr. Gleb Golovanov nenurodė priežasties, kodėl partija atidėta, tačiau didmeisteriai, kurie seka mačą, kalba apie "inerciją". Jie nurodo, kad Karpovas laimėjo 2-tą, 6-tą, 17-tą partijas, o Korčnojus — 19-tą ir 21-mą. Karpovas noris pailsėti.

ČIKAGA. — Pirmas didesnis šio sezono sniegas trečiadienio vakare atnešė nemažai automobilių nelaimių. Įvyko 30 susidūrimų ir buvo keliolika sužeistų.

MASKVA. — Sovietų naftos ministeris Valentinas Šašinas pareiškė JAV šen. Walteriui Mondele, kad Sovietų Sąjunga pagamina jau daugiau naftos už Ameriką. Per metus sovietų šaltiniai duosia 490 mil. tonų, o Amerikos — 458 mil. tonų. Sovietams dar reikia Amerikos naftos technologijos: gręžimo mašinų, pompų.

ROMA. — Pasaulinėje maisto konferencijoje delegacijos kritikuoją Amerikos vyriausybę už tai, kad ji dar nepaskelbė, kiek tonų javų ji skirs vargstančioms šalims.

TEL AVIVAS. — Izraelio darbininkų unijos triukšminguose susirinkimuose paskelbė opoziciją vyriausybės taupymo planui. Streikai sutrukdė radio stočių veikimą ir civilinės aviacijos darbą. Mitinguose kalbėtojai iškelia valdžios pareigūnų skandalus, suktybes, korupciją ir apsilėidimą pareigose.

WASHINGTONAS. — Jungtinių kariuomenės štabo viršininkas gen. George Brown, kuris kalbėjo apie Amerikos žydų neribotą įtaką kongrese, spaudoje ir bankuose, pareiškė apgailestavimą dėl šių pareiškimų.

CANBERRA. — Australijos vyriausybė paskelbė naujas priemones ekonomikai skatinti. Vyriausybė sumažina asmeninių pajamų mokesčius, biiznių mokesčius, padidina importo muitus ir padidina lešas namų pirkėjų paskoloms.

TEL AVIVAS. — Palestiniečiai paleido kelias raketas iš Libano į Izraelio pasienio miestus: Kiryat Shemoną ir Safadą. Sužeista moteris. Izraelio artilerija ilgokai apšaudė Libano teritoriją. Iš kurios atskrido "Katiušos" raketa.

ANKARA. — Turkijos prezidentas naujai vyriausybei sudaryti pakvietė mažai žinomą nepriklausomą senatorių, buvusį un-to profesorių, Sadi Irmak, 70 metų amžiaus. Jis tariai su politinių partijų vadais.

Federalinis teismas Clevelande išteisino aštuonis buvusios Tautinės Gvardijos karius, kurie, maldindami studentų riaušes Kent State universitete 1970 m., nušovė keturis studentus.

PREZIDENTO FORDO VIZITAS DUODA JAPONŲ POLICIJAI DAUG RŪPESČIŲ

Puolė JAV ir Sovietų Sąjungos ambasadas

TOKIJO. — Japonų policija ir užsienio reikalų ministerijos pareigūnai susigėdė svarstę, kaip galėjo saujelė jaunuolių vienu metu užpulti dviejų galingiausių pasaulio valstybių: Amerikos ir Sovietų Sąjungos ambasadas Tokijo mieste. Marksistų Jaunimo Lyga, iki šiol japonų saugumui negirdėta organizacija, puolė iš alaus butelių pagamintais "Molotovo kokteiliais" Amerikos ir Sovietų Sąjungos ambasadas. Tas puolimas sukėlė rūpesčių amerikiečiams, nes už 4 dienų į Japoniją atvyksta prezidentas Fordas.

Į Amerikos ambasados kiemą jaunuoliai įmetė 12 padegamųjų bombų, amerikiečiai nenukentėjo, tačiau du japonų policininkai buvo apdeginti. Du jaunuoliai užlipo ant Okura viešbučio stogo ir nuo ten metė per gatvę bombas į JAV ambasadą. Sovietų ambasadoje marksistai išdaužė 12 langų.

Japonija prezidentui Fordui saugoti sumobilizavo apie 200-2000 policininkų ir apribojo prezidento pasirodymus gatvėse. Nors japonai yra labai tvarkingi ir laikosi įstatymų, jų politinės aistros kai kada išsėina iš ribų. Fanatiškumas — japonų charakterio bruožas, kuris pagimdo savitą rūšį "kamikadze" karių ir teroristus. Nuo tokių labai sunku apsaugoti.

Joks Amerikos prezidentas dar nėra lankęs Japonijos, nors santykiai su Japonija užmezgti jau prieš 100 su viršum metų. Komunistų ir socialistų partijos, kurios priešinosi Fordo vizitui,

Sekretorius Henry Kissinger Romos aerodrome sveikina si gerbėjais. Šalia jo stovi užsienio reikalų ministras, numatytas premjeru Aldo Moro. Kissingeris Romoje, kur jis pasakė kalbą Pasaulinėje Maisto konferencijoje, buvo labai saugomas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Amerikos Lietuvių Taryba praneša, kad Simas Kudirka ir Dr. Kęstutis Valiūnas šeštadienį, 12:15 val. po pietų atskris į Chicago O'Hare aerodromą. Jie skris United Airline lėktuvu, Flight Nr. 911. Komitetas praneš, kur atvykstantį svečią bus galima sutikti.

◆ Buvęs prezidentas Nixonas vakar buvo išleistas iš Long Beach, Kalif., ligoninės ir nuvežtas į sodybą San Clemente.

◆ Prezidentas Fordas vakar lankėsi Las Vegas ir Phoenix, Ariz. Jis kalbėjo apie gresiančią ekonominę krizę. Prezidentas pasakė, kad jam reikės prašyti amerikiečių pasiaukoti valstybės interesams.

◆ Kandidatas į viceprezidentus Rockefelleris vakar dar buvo klausinėjamas senato taisyklių komitete, kurio pirmininkas pareiškė nuomonę, kad Rockefelleris bus patvirtintas viceprezidentu pareigoms.

◆ Jungtinio kariuomenės štabo viršininkas gen. Brown atsiprašė dėl savo pareiškimų apie žydus, tačiau žydų veteranų organizacija ir keli kongreso nariai reikalauja generalą Brown atleisti iš pareigų. Sen. Proxmire pasakė, kad generalas padarė savo nežinojimą sakdamas, kad žydai valdo Amerikos bankus. Čia kaip tik esanti didžiausia diskriminacija prieš žydus.

WASHINGTONAS. — Baltieji Rūmai pagaliau pripažino, kad Amerikai gresia "recesija".

HOUSTON. — Ronald O'Brien teisme neprisižino, kad jis įdėjo nuodų į sūnų nužudžiusį saldainį.

BELFASTAS. — Per 24 val. Šiaurės Airijoje buvo nužudyti penki asmenys.

KASYKLŲ STREIKAS GALI BAIGTIS APIE LAPKRIČIO 25 DIENĄ

WASHINGTONAS. — Antradienio vakare anglų kasyklų atstovai pasiūlė streikuojantiems kasyklų darbininkams naują trejų metų sutartį, kurią unijos atstovai trečiadienį priėmė. Vakar suvažiavo 38 narių angliakasių taryba ir svarstė naują sutartį, kurią dar turės ratifikuoti unijos skyriai. Tas procesas gali užsitęsti 10 dienų, per tą laiką angliakasiai nedirbs ir jų streikas gali atleisti iš darbų dar daugiau pieno ir geležinkelio darbininkų.

Trys gydytojai tikrins Nixoną

WASHINGTONAS. — Watergate bylos teisėjas paskyrė tris daktarus, pavesdamas jiems vykdyti į Kaliforniją ir nustatyti ar buvęs prezidentas Nixonas gali atvykti į Watergate teismą liudyti.

Teisėjas Sirica paskyrė dr. Charles Hufnagel, Georgetown Un-to ligoninės chirurgą, dr. Richard Starr Ross, John Hopkins un-to ligoninės Baltimorėje širdies ligų klinikos direktorių ir dr. John Spittell iš Mayo klinikos Rochester, Minn.

Iki lapkričio 29 d. gydytojai turi išaiškinti: ar Nixonas gali važiuoti į Washingtoną, o jei negali, tada kada jis bus pakankamai sveikas padaryti tą kelionę, ar jis gali šiuo metu liudyti kur nors netoli savo namų, ir jei ne, kada galėtų atvykti į duoti pareiškimą raštu, o jei ne, — kada galės.

Teisėjas Sirica pareikalavo, kad daktarai gautų iš Nixono leidimą prieš jį apžiūredami ar patikrindami jo ligos istoriją.

Britai pakėlė gazolino kainas

LONDONAS. — Britanijos automobilistai nuo pirmadienio turės mokėti daugiau už gazoliną, nes vyriausybė savo papildomam biudžetui pakėlė gazolino mokesčius nuo 8% iki 25. Dėl to gazolino kaina pakils nuo 1.06 dol. už galoną iki 1.20 dol.

Sužinoję šią blogą žinią, automobilių savininkai apgūlė gazolino stotis.

Bedarbių skaičius Britanijoje siekia 640,000, tačiau kaip finansų tvarkytojas Denis Healey pasakė, greit gali siekti milijoną.

Ambasadorius Rush atvyko Prancūzijon

PARYŽIUS. — Prancūzijon atvyko naujas Amerikos ambasadorius Kenneth Rush. Aerodrome jis kalbėjo apie svarbą, kurią Amerika skiria savo gerbiams santykiams su Prancūzija. Ambasadorius Rush, 64 metų, anksčiau buvo ambasadoriumi Bonoje ir 1969 m. vadovavo Amerikos delegacijai keturių sąjungininkų derybose dėl Berlyno. Tuo metu jis susipažino ir susidraugavo su Prancūzijos delegacijos vadovu Jean Sauvagnargues, kuris dabar tapo Prancūzijos užsienio reikalų ministru.

Vienas pirmųjų ambasadoriaus Rush darbų bus susitarti su Prancūzijos vyriausybe dėl numatyto prezidento Fordo ir prezidento D'Estaing susitikimo gruodžio mėnesį Martinique.

Angliakasių unijos pirmininkas Arnold Miller pranešauja, kad nariai naują sutartį patvirtins, nes ji panaikins daug iki šiol buvusių neteisingumų. Pagal naują sutartį darbininkai gaus 9% algų pakėlimą pirmaisiais metais ir po 3% sekantisiais metais. Darbininkų atlyginimas nuo 50 dol. per dieną pakils iki 66 dol. Mažiausias angliakasio atlyginimas — 42 dol. per dieną pakils iki 57 dol.

Šalia algų pakėlimo unija išsiderėjo didesnius kasyklų mokesčius ir unijos pensijų fondą. Už kiekvieną iškastą anglį toną bendrovės dės į fondą po 1.55 dol. vietoj buvusių 80 centų. Naujas kontraktas garantuoja atskiriems darbininkams teisę pasitraukti iš darbo vietos, jei jiems atrodo, kad ji nesaugi. Per metus kasyklos garantuoja keturias saugumo inspekcijas, suteikia treniruoti saugumo darbininkus ir leisti unijos atstovams patikrinti kasyklas.

A angliakasiai gaus ligos draudimą po 100 dol. per savaitę per 52 savaites. Angliakasių našlės gaus pašalpas, darbininkai gaus darbo drabužių priedus, daugiau laisvų dienų ir ilgesnes atostogas. Darbdavių atstovas pareiškė, kad visi priedai ir algos angliakasiams padidės per trejus metus 46%. Akmens anglių kainos pernai pakilo keturgubai. Manoma, kad po šio kontraktų jos dar kils, o tada pabrangs elektra, pienas ir jo gaminiai.

Guy Farmer, darbdavių atstovas derybose, pareiškė, kad jis turi viltį, kad padidės anglių produkcija ir tas išlygins pakilusias kainas. Farmeris pasakė, kad unijų atstovai kietai derėjęsi ir laimėjo puikų kontraktą.

Paskirtos Daužvardžio Fondo premijos

ČIKAGA. — Lietuvių Jurnalistų Sąjungos centro valdyba trečiadienį paskyrė penkiolika premijų iš Daužvardžio Fondo, kurios vienas uždavinys skatinti jaunimą bendradarbiauti lietuvių spaudoje ar radio valandėse.

Pirmosios premijos laimėtojai: J. Kuprys, Cicero, (foto reporteris), A. Regis, Čikaga (radio korespondentas), E. Juodvalkytė, Carbondale, Ill., V. Nakas ir R. Selenis abu iš Detroito. Antrosios premijos laimėtojai: R. Lukoševičiūtė, Montreal, Kanada ir V. Senuta, Brockton, Mass.

Trečiosios premijos laimėtojai: R. Janulevičiūtė, Čikaga, V. Šumskis, Čikaga, (radio), V. Skiotytė, J. Sventickaitė ir A. Smalinskaitė visos iš Detroito.

Ketvirtosios premija paskirta: A. Baškauskaitė, Brockton, Mass., L. Mikoliūnui, Detroitas ir N. Sugintaitė, Čikaga.

MEDICINOS IR DENTISTERIJOS RAIDA

Le'e, romėnų laikais medicina, dentisterija ir menas buvo labai išpuoselėtas. Romėnų dantys spindėjo augso lydiniai, nes jie mylėjo estetiką — grožį buruos, labiausiai moterų.

Galop, antrojo amžiaus pabaigoje (mūsų eros) Romos imperijos sienos pradėjo irti ir griūti. O 410 metais A. D. Alarikas su barbarų gaujomis užpuolė ją ir sugriovė. Žlugo jos išbulėjęs menas ir visa aukštoji kultūra!

Barbarai kultūra nesidomėjo, o krikščionys rūpinosi daugiau dangiškuoju negu žemiškuoju gyvenimu. Medicinos, dentisterijos ir meno mokslų eigą sustojo ir nepajudėjo iš vietos, užėjo tamsi, ilga, tūkstantčio metų juodoji naktis! Vakarų pasaulis nutraukė ryšius su mokslu, menu ir kultūra, kuri buvo sukurta ir išpuoselėta graikų ir romėnų.

Medicinos, meno mokymas ir jo tobulėjimas žlugo, o vietoje jo grįžo į mediciną magija, burtai ir ezeizijos prietarai. Vieniūolynus pavertė ligonbučiais ir juose gydė sergančius. Ligonius gydė ne gydytojai, bet kunigai. Ligoniams liepė į Kristų mels-

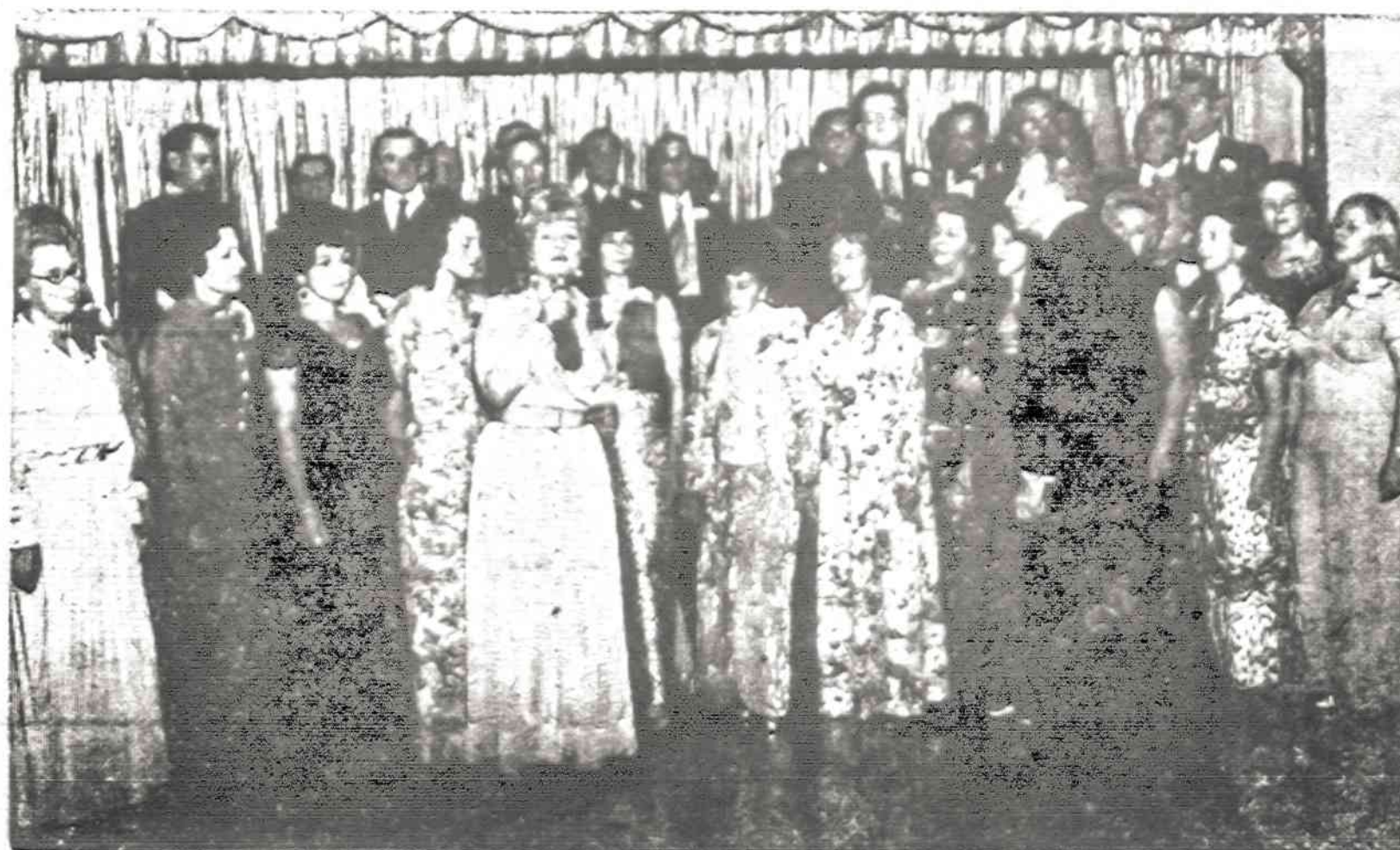
tis, sakdami, kad Jis yra tik vienas gydytojas, kuris viską išgydo. Ligoniai meldėsi, bet merdėjo kanciose, nepasveiko ir mirė!

Nuo Romos imperijos žlugimo iki 15-to šimtmečio vidurio nebuvo jokio progreso nei medicinos, nei dentisterijos nei meno mokslo srityse. Tas visas laikotarpis yra vadinamas tamsiais amžiais. Visa mokslinė politinė pirmynžanga buvo užgniaužta, galiojo tik prietarai ir inkvizicija.

Mokslininkai, kurie sakė, jog žemė sukasi apie saulę, o ne saulė aplink ją, buvo inkvizitorijų bauriai kankinami ir ant liepsnojančai laužo deginami. Tai buvo žiauriausias, tamsybės ir inkvizicijos amžius. Buvo uždrausta mirusio žmogaus lavoną piauštyti, todėl nebuvo žinoma kokia liga žmogus mirė.

Gydytojai negalėjo tyrinėti nei studijuoti žmogaus kūno anatominio dalių, nes už kūno piaus-tymą baudė mirtimi. Tokia ironi-nija eksistavo per tūkstantį me-tų su viršum, valdžios vairą tu-rint inkvizitoriams!

Būtina pasakyti, kad arabų gydytojai labai daug prisidėjo

Dalis "Pirmyn" choro išpildė programą 65 metų jubiliejiname bankete su soliste Kristina Mileriute-Lindquist. Diriguoja muz. Kazys Steponavičius.

Foto V. Noreikos

Detroito naujienos

Lituanistinių mokyklų
25 metų sukaktis

"Aušros" ir "Ziburio" lituanistinių mokyklų sukaktys lapkričio 9 d. Kultūriniam centre praėjo iškilmingoje nuotakoje ir su pasisekimu. Meninę dalį atliko oktetas iš Clevelando; vadovas muzikas Rytas Babieckas. Dalyvavo apie 300 publikos. Ne-simu rašyti plačiau, dėl to kad neturėjau galimybių minėjime dalyvauti.

— Lapkričio mėn. 10 d. buvo atvykęs i Detroitą neseniai iš Lietuvos pabėgęs muzikas Aloyzas Jurgutis ir atsakinėjo į paklausimus apie dabartinę padėtį Lietuvoje. Atliedėjusi A. Jurgutį Balso pirminkė M. Rudienė padarė pranešimą apie Balso veiklą. Pajamos, kurios buvo gautos už įėjimą 380 dolerių, paskirtas Balfui ir įteiktas pirm. M. Rudienei. Dalyvavo per 200 publikos.

— SLA 200 kuopos metinis visuotinis narių susirinkimas įvyks gruodžio mėn. 1 d. 1 val. po pietų A. ir B. Sukauskų namuose. Bus renkama kuopos valdyba 1975 m. Nariai malonėkite skaitlingai dalyvauti.

— SLA 352 kuopos metinis susirinkimas įvyks gruodžio 1 d. 12 val. Liet. namuose. Susirinkimas svarbus, visuotinis ir privalomas. Tą dieną bus renkama nauja kuopos valdyba 1975 metams ir bus aptariami kiti kuopos reikalai. Po susirinkimo bus kavutė su skaniais užkandžiais. SLA 352 Kuopos V-ba

— Lapkričio mėn. 8 d. aplankiau Michigano Operos Teatrą. Tą dieną buvo vaidinamas rusų veikalas Boris Godunov iš 1868—1869 metų Rusijos imperijos valdymo laikais. Be abejo, opera anglų kalba n edaro tokio įspū-džio kaip kad būtų originalo ru-sų kalboje. Šią operą aplankiau todėl, kad joje dalyvavo lietuvis detroitietis, visiems gerai žino-mas muzikas Stasys Sližys. S. Sližys dalyvavo ir vaidino chore. Mačiau jį kaip vaidino. Jis atli-ko savo rolę pasigėrėtina, dai-navo bosu. Sveikinu muziką St. Sližį ir linkiu jam sėkmės jo nau-juose siekimuose.

— Spalio mėn. 9 d. "Dainavos" jaunimo stovyklos baltojo pa-stato salėje Detroito visuome-nininkai Alfonsas ir Bronė Na-kai iškilmingai atšventė 25 me-

kiais neatliks geresnio dantų tai-symo darbo. Neliko jokių abejonės, kai Pompejuje pamačiau praities žmonių padarytą meno, dailės ir architektūros progresą, kuris bu-vo pasiektas prieš su viršum du tūkstančius metų. Negalima ly-ginti šių dienų 20-to amžiaus modernizmo.

Būtina pasakyti, kad šių die-nų modernaus darbo liekanų už tūkstantčio metų nebus jokio pėdsako bei žymių, kad čia ka-d nors žmogus egzistavo — gy-veno!

prie medicinos raidos. Jie su-rado daugybę įvairių chemikalų, gamino vaistus, tyrinėjo įvai-rius augmenis, turinčius medic-iškos svarbos. Nūdienė medic-ina pasinaudojo labai daug ara-bų atradimais ir išradimais. Arabų gydytojai domėjosi ir odontologijos raida, labiausia dantų išrovimu ir skausmo tram-dymu.

Albukasis (ispanas) buvo ge-ras chirurgas, rašytojas ir iš-radėjas. Jis pagamino daug įvairių chirurgijos įrankių, dan-tims išrauti replių, desmos ap-i-paustyti peiliukų ir nulūžusiems dantų šaknims iš žandikaulio iš-imti kaltelių ir kt.

Važinėdamas po Europos įvai-rius kraštus, Italijoje užsukau į Pompėjos miestą, kurį Vezuvi-jaus ugniakalis užliejo verdan-čia lava. Visą ten sunaikino ir nepaliko jokių gyvybės žymių. Ugniakalio verdančios lavos už-verstas miestas išstovėjo iki 18 šimtmečio. Tik 18-to šimtme-čio pabaigoje miestas pradėtas atkasinėti. Atkasinėjimo dar-bas dar ir nūdien nebėra baigtas.

Atėję prie vartų ir užsimokėję įžangos bilietą, ėjome į vidų, kur tuoju pamatėme daugybę namų, apgrautos sienos, sunaikinti pa-laciai, maldyklos ir kiti pastatai. Vietomis riegsojo storiariai, vir-čiausi marmuro, granito pili-riai, ant kurių rymojo palocių ir maldnamų stogai.

Čionai vaikščiodamas ir apžiū-rinėdamas atkastų liekanų vaiz-dus, praleidau visą dieną. Pa-mačiau daugybę tokių dalykų, apie kuriuos ne svajote nesva-jojau. Atkastieji turtuolių gy-venamieji namai turėjo sienose pieštus įvairiaspalvius paveik-lus. Paveikslai labai gerai atro-dė, nes visiškai nepamainė savo spalvos. Rodos, kad tik vakar jie čia buvo ant sienų nupiešti.

Bet ten jie buvo išstovėję su vir-šum du tūkstančius metų. Tas liu-dijo antikos žmonių progresą ir meno skaidriausį atspindį. Kita dieną atėjęs į muziejų apžiūrinėju atkastų daiktų su-dėtas ir sužmėtas liekanas. Čia buvo daugybė įvairių įvairiausių atkastų įrankių, kuriuos žmonės vartojo prieš du tūkstančius me-tų. Matant tą viską net nesino-ri ir tikėti, kad anų dienų žmo-nės tiek daug progreso padaryti galėjo be modernios mašineri-jos. Beje, daugiau dėmesio krei-piau į medicinos ir dentisterijos chirurginius įrankius, kurie bu-vo vartojami dantis raujant ir operacijas darant žmogaus bur-noje.

Vienam kambaryje buvo po stiklais padėti žmonių skeletai, kurie buvo neseniai atkasti, bet mažai apakmenėję. Buvo ir dau-giau po stiklais sudėtų žmonių kūnų. Kūnai suraityti, sukrai-pyti, matyt, kad mirtis buvo la-bai žiauri ir sunki.

Bevaikščiojant po muziejus kambarius ir apžiūrinėjant kei-stus daiktus, netikėtai pamačiau vieno skeleto kaukuolėse žanduo-se sveikus, baltus dantis. Vie-name iš viršutinių priešakinių dantų buvo įdėtas aukso lydinys. Darbas buvo padarytas taip ge-rai, kad net šių dienų odontolo-gas su visais moderniais įran-

Kodėl žmonės bijosi važiuoti CTA priemonėmis

Chicago Tranzito Adminis-tracijos (CTA) pirmininkas Mil-ton Pikarski pasakė, kad žmo-nių baimė dėl savo saugumo yra didžiausioji kliūtis, kad taip mažai besinaudoja CTA susie-kimo priemonėmis, ypač mies-to traukiniais. Žmonių baimė didinančios ir tokios sensacin-gos antraštės, kaip praeito sek-madienio laidos Tribune. "CTA plėšikavimų padaugėjo 24.6%". Ta antraštė sudaryta iš skaičių, apiplėšimus kiekvieną dieną; o buvo apiplėšimų CTA trauki-nėliuose (L) ir autobusuose — po 3 Apiplėšimų per 10 mėnesių bū-tai: 1973 metais 687 ir 1974 me-tais 856.

Tie skaičiai yra gana gasdi-nantys, bet dėlko žmonės nesi-

bijo važiuoti automobiliais, kur nelaimių pasitaiko nepalygina-mai daugiau, sako Pikarski. Pavyzdžiui, nuo 1900 iki 1972 metų imtinai motorvežimiuose JAV bėse žuvo 1.9 milijono (tai yra arti du milijonai) žmonių, kai per visus karus, kokius Amerika yra kariavusi nuo 1775 m., amerikiečių žuvo "tik" 684,952. Trafiko nelaimių JAV vieškeliuose praeitais 1973 me-tais buvo 55,800 užmuštais.

Apiplėšimų, kaip FBI prane-madienio laidos Tribune. "CTA plėšikavimų padaugėjo 24.6%". Ta antraštė sudaryta iš skaičių, apiplėšimus kiekvieną dieną; o buvo apiplėšimų CTA trauki-nėliuose (L) ir autobusuose — po 3 Apiplėšimų per 10 mėnesių bū-tai: 1973 metais 687 ir 1974 me-tais 856.

SKAITYK U. KITA, PATARK SKAITYT DEMOKRATINI DIENKRAŠT "NAUJIENAS"

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už \$5.00 metams! (Reguliari prenumerata — \$10.00)

Prašome iškirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietauose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Illinois 60608

U.S. POSTAL SERVICE

Ad No. 133—Req. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newspapers, 1972

Printed in U.S.A.

"I've seen the amount of mail we handle get bigger every year. Zip Code's the only way we've kept up with it."

Norbert J. Rokusek
Foreman of Mails
Chicago, Ill.

Help us help you.

People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 psl. knyga. Kaina \$2.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis parašytos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmonių tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėiti į "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$2.50 čeki arba Money Order, pridėdam 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knyga pasieksime.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jis bus idomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasikaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijūs kiekvieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems atelviams, jaunimui, rašytojo ANTA-NO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ" ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuolė bet kokių knygų spinta ar lentyna.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
Prof. Vaclovo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įristas, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclovo Biržiška, SENJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais — \$2.00; II dalis, 226 psl., įrista — \$3.00, minkštais viršeliais	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 390 p.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštais viršeliais.	\$5.00
Juozas Liudžius, RASTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liudžiuvienė, ATSIMINIMAI APIE JUOŽĄ LIUDŽIŲ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS,
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

AMERIKONISKON SPAUDON ŽVELGUS

Kaip naudojami, labdarai paaukoti pinigai?

I tokį klausimą atsakymo šimt metų ieškojo senatorius Walter F. Mondale, Minnesotos demokratas. Jis pravedė kelis viešų apklausinėjimų, nes iš spaudos ir šiaip žmonių buvo balsų, jog kai kurios labdaros organizacijos algoms ir kitoms administracijos išlaidoms išleidžiančios tarp 75% iki 90% surinktų pinigų. Ir tik nuotrupos belieka labdarai.

Pirmoji labdaros organizacija, kurios veiklą senatorius Mondale ėmė tyrinėti, vadinas "Asthmatic Children's Foundation". Jos tikslas pagelbėti apie trims milijonams amerikiečių vaikų, kurie varginami astmos ligos. Toji labdaros organizacija turinti gydymo centrą North Miami Beach, Floridoje ir Ossining, N. Y., kurioje, kai senatorius Mondale pradėjo tyrinėjimą, tebuvė tik 50 gydomų vaikų.

Besireklamuojama, jog toji labdaros organizacija siekia pagelbėti nelaimingiesiems vaikams, per 11 metų (nuo 1963 iki 1973) iš Amerikos visuomenės surinkusi apie 10 milijonų dolerių.

Trys ketvirtadaliai tos sumos išmokėti V. J. Giesler and Co. čekiškai kompanijai, kuri atliekanti minimali labdaros funkcijai technikinį patarnavimą: rašanti atsišaukimus, juos spausdinanti ir per pašta išsiuntinėjanti. Išmokėjus už tuos patarnavimus, funkcijai dar liko apie du ir pusę milijono, bet iš tų likučių vienas milijonas išleistas algoms bei kitoms raštinės išlaidoms. 1963 metais fundacija iš kiekvieno gauto dolerio išleido 86 centus aukų rinkimo ir administracijos išlaidoms, o tik 14 centų beliko pagrindiniams tikslui — vaikų gydymui ir kovai su astma laboratoriniams tyrimams.

1967—1972 metais administracijos išlaidos buvusios dar didesnės, iš kiekvieno paaukoto dolerio 90 centų išleista aukų rinkimo išlaidoms ir administracijai. Fundacijos viceprezidento metinė alga esanti 25,000 dol. Sen. Mondale yra nusistatęs ir daugelio kitų vadinamųjų labdaros organizacijų veiklą pakratinėti. Tyrimo daviniai bus paskaita kongresui išleisti įstatymą

Inž. Antanas Rudis, muz. Kazys Steponavičius ir sol. Algirdas Brazis su ponėmis, keliavusiomis su "Pirmyn" chorą į Lietuvą 1938 m. Jos 65 m. jubiliejiniam bankete padarė staigmeną, padainuodamos porą dainų. Foto V. Noreikos

labdaros fondacijoms tvarkyti ir kontroliuoti.

Be kita ko, senatorius Mondale demokratų minimas, kaip galimas 1976 m. kandidatas į JAV prezidentus.

Sv. Tėvo automobilis

Ar teisybė, kad Vatikano valstybės galva, popiežius Paulius VI, vežiojamas pasaulyje brangiausiu ir ištaigingiausiu automobiliu? — klausia viena laikraščio skaitytoja.

Laikraštis atsako: "Atsakymas 'taip' yra labai arti tiesos. Popiežius vežiojamas 'Mercedes 600 landaulet' limuzinu. Prieš ketvertą metų, kai dolerio vertė tiek nebuvo kritusi, toks automobilis kainavo nemažiau, kaip 60,000 dolerių. Automobilio ilgis 20 pėdų. 300 arklio jėgų V-8 motoras. Užpakalinė sėdynė yra lyg sostas ir ten sėdėdamas popiežius gali spaudyti kai kuriuos 'guzikius' ir tuo būdu kontroliuoti jo valiai pavestus automobilio mechanikus įtaisus, pvz., langų ar stogo atidarymą, etc.

DaimlerBenz kompanija pagal specialius užsakymus iki šiol esanti pagaminusi tik 18 šio modelio limuzinų. Panašiu, kaip popiežiaus, automobilio vežiojamas Jugoslavijos Tito, Irano šachas ir dar vienas kitas "atsilikusių" (undeveloped) šalių valdovas.

Biznis, kurs didėja ir nejaucia depresijos

Kai šiandien automobilių kompanijos skelbiasi atleisiančios nemažai darbininkų ir kai bendrai bedarbių skaičius didėja, Amerikoje yra biznio šaka, kuri depresijos metu dar labiau auga. Tiesa, ji nėra gausi dirbančiųjų skaičiumi, bet ekonomikoje labai reikšminga, nes saugoja piniguosius. Tai kūsargių, arba amerikoniškasis "Bodyguard" biznis.

Po Hearsto dukters Patricijos pagrobimo esanti tikra panika piniguočių tarpe, labai didelis kūsargių pareikalavimas ir saugumo kompanijos negalinčios iš karto visų patenkinti. Kūsargiai turi būti parinkti stiprūs vyrai ir išję tam specialų mokslą arba turį praktikos FBI ar karinės bei policijos įstaigose.

Pagrobimų (kidnap) epidebijai siaučiant žymiosios televizijos žvaigždės ne tik pačios turinčios kūsargius, bet užsakiu-

sios ir savo vaikams. Las Vegas viešbučiai, sudarydami su aktoriais bei dainininkais sutartis, esą priversti į kontraktą įrašyti, jog parūpins aktoriams apsaugą. To esą į kontraktus pareikalavę aktoriai Elvis Presley, John Cash, Liberace ir kiti. Barbara Streisand ir Elizabeth Taylor pasamdžiusi kūsargius savo vaikų apsaugai.

Pinkerton's, Inc., Burns International Services, Inc., kurios yra žymiausios kūsargių parūpinimo kompanijos, esančios užverstos prašymais. Bankininkai, alyvos pramonininkai ir kitų biznio šakų turtuoliai susirūpino savo ir savo šeimos narių apsauga. Kai kurie turtuoliai išleisdžia per savaitę iki 127,000 dolerių savo ir saviškių apsaugai, jei jie pasijudina atostogų ar kitai kelionei.

Kūsargių biznis buvo vyrų biznis, bet dabar pareikalaujama ir moterų. Turtuolių šeimos padidinančios auklių ir šeimininkių skaičių, kurios dabojančios vaikus, o ne tiek jau šeiminkaujančios.

Kūsargių atlyginimas siekia 15 dolerių valandai bei daugiau, žiūrint patyrimo ir sugebėjimo. Geras kūsargis turi mokėti vartoti pistoletą, rankinį kulikovaidį; turi žinoti bokso smūgius, ristynes ir eilę kitų jo profesijai privalomų dalykų.

Kūsargių tarnyba ypač pradėjo augti po Lindbergh'o vaiko pagrobimo. Ir lyg keistenybė, kad anais laikais Patricijos Hearst tėvo tėvas jau pasamdė visiems savo vaikams kūsargius. Kiek šiais laikais žmonių yra kūsargių tarnyboje, statistikos nėra, nes tai paslaptis. Saugomi diplomatai, Jungtinių Tautų delegatai, na, ir privatus samdytojai laiko paslaptį, kiek jie turi kūsargių. Sakoma, jog bilijonierius Howard Hughes turi keturius nuolatinius kūsargius, Rockefellerių šeimų kūsargių skaičius nežinomas arba neskelbiamas. Tokioje tarnyboje esą vyrai taip pat tylūs — jie nešneka apie savo darbą ir nepasakoja, kur ir kada dirba.

Kūsargiai ne tik savo kūnu ir fiziniiais sugebėjimais pasirodę apginti saugomąjį, bet esama jų ir tokių, kurie būna atokiau, nuo saugomojo asmens. Jei jų saugomasis keliauja su viešomis prabombomis iš miesto į miestą, tai dalis kūsargių maišosi publikoje, fotografuoja ir seka įtartinus ir saugomąjį sekiojančius asmenis. Taip jau įprasta, kad saugomam turtuoliui sustojant viešbutyje, jo kūsargiai pirmiausiai patikrina jam skirtus ir kaimyninius kambarius, pakeičia užraktus ir kartais pareikalauja gretimus viešbučio kaimynus iškeldinti į kitą aukštą — į kitus kambarius. Kūsargių tarnybos esama gana sudėtingos. Saugomi įvairūs biznierių, Amerikos sporto žvaigždės įskaitytiniai.

Kodėl dar kalinamas Rudolf Hess?

I tokį klausimą atsakoma: amerikiečiai, anglai ir prancūzai nori paleisti iš Spandau kalėjimo Hitlerio dešiniąją ranką

Pelninga profesija

Kodėl visokiausi pranašai, spėjikai, "guru", "mesijošiai" ir pan., žūt būt, skverbiasi JAV-bių piliečius "gelbėti" ir jiems "naujus" kelius rodyti? Atsakymas trumpas, bet aiškus: Jungtinių Amerikos Valstybių doleris, nepaisant jo žeminimo, tebėra aukščiausioje kurse ir jį gauti geriausia vieta yra JAV. Šiuo metu geriausią pasisekimą turi jau milijonieriu patapęs Korėjos evangelistas kun. Sun Myung Moon.

Moon iš Korėjos į JAV at-

Rudolf Hess, bet sovietai nesutinka.

Hessas jau yra 80 metų su viršum, vienintelis nacių karo nusikaltėlių bėlaikomas Spandau kalėjime. Kai iš to kalėjimo buvo išleistas bausmę atlikęs Albert Speer, jis tuoju parėdavė leidyklai savo atsiminimus ir uždirbo milijonus. Sakoma, jog sovietai nenori, kad panašiai pasiegtų Hessas, ypač, kad jis žino daug nacių paslaptį ir žino, kokia misija jis lėktuvu nusileido Anglijoje.

Spėjama, jog visam amžiui kelti nubautas Hessas mirs kalėjime arba jis Sovietų valia iš kalėjimo bus išleistas, kai jau bus nebekalbus ir visai prie mirties.

vyksta nebe pirmą kartą. Prieš Kalėdas jo pasekėjai Chicagoje, kurių pats Moon prikaityto virš 400, buvo suruošę jam vakarą Arie Crown teatre, McCormick Place. Publikos tada susirinko mažiau kaip 400. Šiomet, praėjus antradienį, lapkr. 12 d., publikos jau prisirinko daugiau kaip 4,500. Milijonieriaus Sun Myung Moon pamokslas tema buvo "Nauja ateities krikščionybė". Chicago Tribune religijos redaktorius James Robinson pranešimu, Moon pasekėjai jau trejetą savaičių kaip zuja miestų gatvėmis platindami naujojo "evangelisto" propagandinę literatūrą Chicago Tribune trečiadienio, lapkr. 13-d. laidoje įdėtas šio "pranašo" pilnus du puslapius užimantis pasigarsinimas, antrašte "Nauja 'krikščionybė' ateitis. Paskutinė žmonijos vilis — mesijas. Kelkis Amerika, dabar laikas!". Ta kampanija Chicagoje kaštavusi \$40,000.

Kun. Moon sakosi "evangelistu" pasidarys kai 1936 metais Korėjos kalnų slaituose susitikęs Jėzų. Korėja patapsianti "naujasis Izraelis" ir naujas mesijas atvyksias prieš pačią šio šimtmečio pabaigą.

Moono "misijas" Arie Crown teatre keli tuzinai klausytojų demonstratyviai apleidę, protestuodami dėl Moono erezijos, kad

Dievas neturėjęs tikslo, kad jo sūnus Jėzus būtų nukryžiuotas. Tai buvusi klaida.

GILI ŠALTA ŽIEMA

Chicago ir kiti miestai stengiasi įmanomai daugiau prisivežti druskos gatvėms ir keliams barstyti kai ateis žiema. Chicagoje galima matyti tikrus kalnus, supiltus iš druskos. Meteorologijos profesorius Hurd Willett tvirtina, kad ateinančioji žiema bus mažiausiai 6 laipsniais šaltesnė kaip būna normaliai. Bendrai, ši žiema būsianti ilga, šalta ir su daug sniego.

♦ Kas per daug žemai lenkiasi, greit kuprą įsigauna.

"NAUJIEŲS" KIEKVIENO
LIEUVIO
DRAU - ŠIA BICIULIS

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2% a year

EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapaciūskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidinį Lietuvai, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSĖDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETĖS ĮSPODŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymas, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat įversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą išpildžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS/GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami.

NAUJIEŲS, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608

atlaikant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaida.

Neseniai išėjusi laukta

Juozas Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

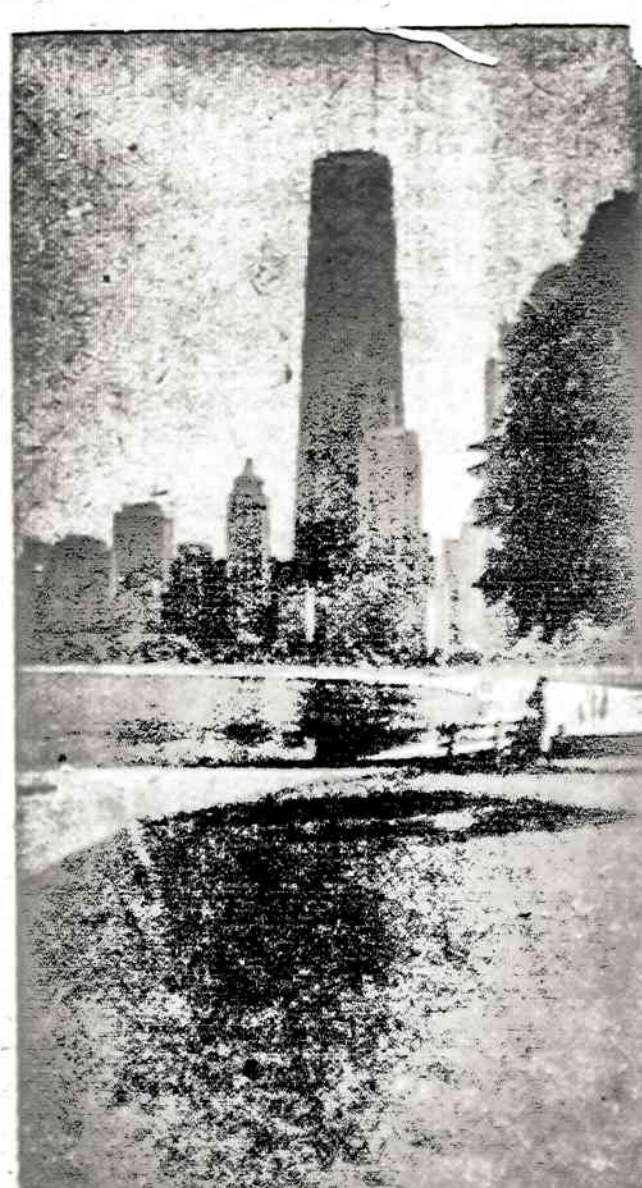
Ansamblių, chorų, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIEŲS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

36 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Įsteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Įstaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyt.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$24.04 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12 val.	

Pavergtos tautos maitina rusus

Praeitą ketvirtadienį Maskvoje buvo iškilmingai paminėta vadinas rusų revoliucijos 57 metų sukaktis. Ši meta, kaip ir ankstyvesniais, Maskvos aikštėmis pramarsavo sovietų kariuomenės daliniai, buvo pravilktos kelios didžiosios sovietų inžinierių pagamintos raketos ir galingiausių valstybės vyrų pasakytos oficialios kalbos. Kremliaus aikštėje svarbiausią kalbą pasakė maršalas A. Grečka, o sukviesiems partijos nariams kalbėjo krašto prezidentas Nikolajus Podgornas.

Anksčiau sukviesius kalbas sakydavo premjeras Molotovas, vėliau svarbiausiu kalbėtoju būdavo Nikita Chruščiovas, o pastaruoju metu dažniausiai jas sakė Leonidas Brežnevas. Daugelis manė, kad ir šiais metais programinę kalbą pasakys pats Brežnevas. Bet daugelis Kremliaus politikos stebėtojų šiais metais apsiriko. Svarbiausiu kalbėtoju šiais metais buvo Andrei Gromyka, dabartinis Sovietų Sąjungos užsienio ministras. Gudijoje gimes ir jaunas įstojęs į komunistų partiją Gromyka iki šio meto nieku nepasizymėjo. Jis buvo ištikimas užsienio ministerijos tarnautojas. Jis legaliai vykdė savo viršininkų įsakymus. Tik tai praeitais metais jis priimtas į politinį biurą ir paskirtas užsienio reikalų ministru. Bet Maskvoje dar ir šiandien yra keli vyrai, sekantieji Rusijos ir užsienio įvykius, kurie pasako užsienio ministrui, kas reikia daryti ir ko nedaryti.

Leidimas Gromykai pasakyti pagrindinę bolševikų perversmo sukakties kalbą susilaukė plačių komentarų. Komunistų partijos vadovybei Gromyka netinka, bet jis gali būti ruošiamas dar didesnėm Sovietų Sąjungos valdymo pareigoms. Didžiausioji Gromykos kalbos dalis buvo kreipiama į Sovietų Sąjungos užsienio reikalus, bet jis lietė gana svarbius ir sovietų vidaus gyvenimo reikalus.

Sovietų valdžiai visą laiką rūpėjo pačios Rusijos ir rusų pavergtų kraštų maitinimas. Brežnevas norėjo nupirkti veik visas Amerikos javų atsargas, bet prezidentas Fordas laiku susigriebė ir sustabdė nesuprantamus sovietų valdovų planus. Minėjimam susirinkusiems galingiesiems, be kitų dalykų, Gromyka šitaip pasakė:

„Gerų sąlygų pasiekė žemdirbiai. Nors daugelyje rajonų oro sąlygos nebuvo palankios, bendras grūdų derlius, apskritai paėmus, šalyje neblogas. Jis mažesnis, negu praėjusiais metais, bet di-

GEROJO SAMARITIEČIO ŠVENTĖ

P. STRAVINSKAS

Šventė, kurią švęsime Chicagoje ateinantį šeštadienį ir sekmadienį, atvykus pas mus Simui Kudirkai bus tik jo erš-kečiuoto kelio *per aspera ad astra* — per skausmus ir žvaigždes, į pergale, į garbę prisiminimas, bet kartu ir gerojo samaritiečio šventė.

„Vienas žmogus ėjo iš Jeruzalės į Jeriką. Jis pateko tarp galvažudžių. Tie apiplėšė jį ir, sužeidę jį, nuėjo sau, palikdami jį pusgvyvį. Atsitiko, kad tuo pačiu keliu ėjo vienas kunigas ir, matydamas jį, praėjo. Taip pat ir levitas, atsirdes toje vietoje, jį matė ir praėjo. Vienas gi keleivis samari-

desnis už visų ankstyvesnių metų derlių. Spartuliškai padirbėjo Pavolgio, Uralo, Šiaurės Kaukazo, Rusijos Federacijos centrinių jūdžiemio ir nejuodžiemio sričių žemdirbiai. Štai jau dveji metai iš eilės po milijardą pūdų grūdų supilą į valstybės aruodus Ukraina. Gausus derlius išaugintas ir surinktas Baltarusijoje, Pabaltijo respublikose. (Tiesa, 1974 m. lapkr. 7 d., 1 psl.),

Jeigu, apskritai paėmus, kaip Gromyka tvirtina, šalyje derlius neblogas, o išilgai paėmus, jis mažesnis, negu praėjusiais metais, tai aiškėja, kodėl Brežnevas norėjo taip greitai Amerikoje nusipirkti javų už 500 milijonų dolerių. Jeigu jau praeitais metais Brežnevas, nesustabdęs savo propagandos prieš „kapitalistinę Ameriką“ prašė parduoti rusams galimai didesnę javų kiekį, nes sovietų sandėliai buvo tušti, o žmonėms burnas reikėjo užčiaupti ir pilvus apraminti, tai kas bus šiais metais, kai, apskritai paėmus, derlius neblogas, bet mažesnis už praeitais metais?

Naivus Gromykos bandymas nuslėpti komunistų partijos pastatytų žmonių nesugebėjimą padėti žemės ūkio tinkamam aukštesniam kiekvienam galvojančiam žmogui yra pastebimas. Lietus ir sausros gali pakenkti vienam siauram žemės ruožui, bet šios nelaimės negali pakenkti tokiems plotams, kokius pagrobė ir valdo nedidelė rusų komunistų grupelė. Jeigu sausra pakenkė vienam Uralo ruožui, tai lietus būtinai turėjo iškristi kitame ruože esančiuose laukuose. Jeigu vienur javai džūsta ir menkėja, tai kitur jie turi būti vėslūs.

Gromyka savo kalboje konstatavo faktą, kad milijardą pūdų ir sovietų valdžios aruodus supylė Ukraina, Gudija ir Pabaltijys. Javus okupantui pylė ne Ukraina, Gudija ar Lietuva su Latvija, bet komunistinės valstybės vergais paversti ukrainiečiai, gudai, latviai, lietuviai ir estai. Ne komunistinė santvarka, tariamai nešanti gerbūvį proletariui, okupantams rūpi, bet milijardas pūdų javų, kuriais rusai galės maitintis ir maitinti komunistų valdžią palaikančias sovietų karo ir policijos jėgas. Komunistai, prievarta atimdami darbo žmonių išaugintą derlių, išnaudoja beginkles tautas.

Jungtinių Tautų organizacija, kuriai priklauso Sovietų Sąjunga ir kurioje retkarčiais kalbas pasako tas pats Gromyka, turėtų sudaryti tarptautinę komisiją ir ištirti sovietų valdžios primetą išnaudojimą pavergtiems.

galvažudžių sumušė, pusgyviu paliktą, net atgal nuo jo kelonės tikslu grąžintą, nekaltai nuteistą, kalėjimuose kankinamą, rūpinuosi juo, kaip tas samaritietis rūpinosi galvažudžių apiplėštu, sumuštu ir pakelyje pusgyviu paliktu keleiviu.

Visų tų gerųjų samaritietių eilėje, atrodo, pirmasis bus Robert Brieze, mūsų broliškas latvių tautos vyras, kuris, būdamas vienas iš trijų liudininkų mačiusių šurpią Simo Kudirkos užpuolimo ir sumušimo iki sąmonės nustoymo sceną, neatstuko nuo jo ir neužsidėgė akių, o kaip drąsus ir sąžiningas vyras, atidengė tą viešumai, paliūdydamas visiems jo išdavimą bolševikams galvažudžiams ir tuo būdu mūsų Simą išgelbėdamas. Šis pirmasis samaritietis Simo Kudirkos atsitikime, visuose Simo priėmimuose ir pagerimuose turėtų sėdėti pirmuoju iš dešinės. Išskirtinė padėka ir garbė priklauso taipgi jaunam didelės dvasios vyrui, amerikiečiui, Chicago atstovui Kongrese Robert Hanrahan, parodžiusiam labai daug samaritietiško galvestingumo Simui Kudirkai ir iniciatyvos jo gelbėjime. Pagarba senatoriams Jacksonui, Javits, Case, Williams, Kennedy, Griffin, Talmadge, Gurney už jų parodytą jautrumą šiam Simo Kudirkos reikalui ir sėkmingus žygius nuskriaustajam gelbėti iš galvažudžių pasigrobimo. Niekada nebus mūsų užmirštas prezidentas Fordas ir jo dešinioji ranka Henry Kissinger, be kurių veikimo, net ir prie geriausių kitų pastangų, greičiausia, nebūtų pasisekę Simo Kudirkos išvaduoti ir turėti jį čia, laisvoje Amerikoje, jau, galima sakyti pasveikimo iš visų jam galvažudžių padarytų žaizdų.

Ak, kiek daug čia reikėtų suminėti vardų ir pavardžių, kurie padėjo mūsų brangiam tautiečiui Simui Kudirkai gelbėti ir gydyti jam galvažudžių padarytas galias žaizdas! Bet tai neįmanoma, nepaliekant dar kurio jų neužmiršto vardo žodžių paminėti. Todėl tu visų mūsų gerųjų samaritietių vardais ir pavardėmis čia ir neminėsiu. Visi jie bus prisiminti šio mėn. 16 ir 17 d. Chicagoje, švenčiant mums Simo Kudirkos pergalės ir gerojo samaritiečio šventę.

RIO DE JANEIRO. — Brazilijoje nukrito karinis lėktuvas ir užsimušė septyni asmenys. Per paskutinius tris mėn. sudužė dešimt karo aviacijos lėktuvų ir žuvo 46 žmonės.

IKI KOL?

Iki kol apsigaudinsime ir iki kol mus apgaudins? Nelabai aiškiomis priemonėmis įsiskverbę į L. B. vadovavimo viršūnes asmenys, kaip visiems žinoma, padarė taip smerktiną skaldymo darbą. Ir dar tuo nepatenkinti tęsia toliau mūsų lietuvių išnaudojimą ir klaidinimą.

Tą viską daro taip viešai ir akieplėiška, kad neturi sau lygaus lietuvių išeivijoje.

Pavyzdžiui. Šiais metais įvyksime Lietuvių Bendruomenės Tarybos kongresą laike debatų buvo aprėžti rimti reikalavimai laikas ir tuo kalbėtojų skaičius. Kuomet bereikšmės temoms sistematiškai ir su matoma intencija panaudojo pusvalandžius. Pats kongresas atrodė, tarytum, kažkas slapta, net ir svečių skaičius pradžioje buvo aprėžtas iki 14-kos, bet atvykusiems Marquette Parko ir Cicero legaliems tų apylinkių L. B. atstovams pasipriešinus juos įsileisti, ir dėka pastarųjų atstovų griežto protesto įsileido kaip „svečius“, aprėžiuodami tik 10-čiai asmenų. Tai buvo vienas iš žiauriausio nesiskaitymo su L. B. įstatais. Marquette Parko ir Cicero teisėtose L. B. atstovai buvo gyvi liudininkai Tarybos-Kongreso vadovybėje esančių asmenų smurto. Nesigilinant į visa tai, kas buvo ten „aptarta ir nutarta“, bet skaudų ir neužmirštamą ten iškeltą klausimą dėl jaunimo, skaitau savo pareigą iškelti jį viešumai, ko iki šiol nepadarė niekas, tai yra lietuvių jaunimo gyvybiniam spaudos reikalui.

Prašyta Pasaulio Lietuvių jaunimo sąjungos periodinio žurnalo paramos, bet gavo labai „tėvišką“ paskatinimą, pasitobulinti, ir tam užtruko beveik trys valandos garbingųjų „Kongresmanų“ smegenų džiovinimu. Tuokart, kai kuriems valdybos nariams kelionės padidintoms išlaidoms apmokėti, tai nutarė per penkis minutes, o jaunimui beliko tik geri linkėjimai. Ir kadangi jaunimas ištikliu neturi ir negavus iš L. B. kultūrinio skyriaus jokios paramos, žurnalas nustojo eiti.

Kitas pavyzdys. Kaip jau visiems žinoma, kiekvienais metais yra ruošiamas pavergtų tautų paminėjimo eisenos, taip ir šiais metais lietuvių dalyvavo masiniai. Sunku išminėti visas lietuviškas organizacijas prisidėjusias prie šios eisenos, kuriai vadovavo Altas, bet visi lengva

pasakyti, kad niekur nesimaitė p. Krono vadovaujamos L. B. grupės, tačiau jis pats, žaliai apsirėdęs žygiavo lietuvių dalyvių priekyje šalia teisėto apygardos pirmininko p. Juškevičiaus. Pasibaigus eisenai, priedamas prie atskirų lietuvių būrelių su išdidumu aiškino savo žygio didingumą, tarytum musė sėdinti ant nuvargusio jaučio rago, kad, „mes dirbom“.

Ir būt galima priminti labai daug L. B. skaldytojų darbėlių, bei pasigyrimų, kas būtų be galo ilga, bet negalima netylėti dėl jų iš paskutiniųjų garbės pasisavinimų.

Štai Draugas spalį mėn. 24 d. 1974 m. Nr. 249 m. pirmam puslapyje pakartotinai rašo: Lietuvių Bendruomenės JAV Krašto valdybos pirmininkas Juozas Gaila informuoja, kad valdyba jau nupirko Simui Kudirkai ir jo šeimai keliones bilietus iš Lietuvos į Ameriką.

Tuokart Naujienos šiuo metu lapkričio mėn. 7-los dienos Nr. 263 rašo: Kelionę iš Maskvos į Čikagą apmokėjo Amerikos Lietuvių Taryba ir t. t.

Lyg to būtų dar mažai, Draugas lapkričio 11 d. 1974 m. Nr. 264 trečiu kartą kartoja, kad Kudirkos šeima į Ameriką atskrido L. B. Krašto Valdybos nupirktais bilietais.

Tie, kurie nepažįsta tariamos L. B. Krašto Valdybos garbingumą ir Draugo įprastą netikslų žinių skelbimą, galėtų patikėti ir minėtos L. B. Krašto Valdybos pirmininko p. Gailos pasisakymus ir Draugo žinias imti kaip tikras, bet kas pažįsta virš minėtų tipus, tai atsimins anksčiau paminėtas pasakėdosis mintį: „mes dirbome“, o man tik primena vokiečių nacių propagandos ministerio Goebels žodžius, „kad melagystė pakartota kelis kartus tampa teisybe“. Vien tik tai norėtusi, kad virš minėtos L. B. Krašto Valdyba iprotų įtikinančią „atskaitomybę“ nuo surinktų pinigų Simo Kudirkos intencijai, suprantant, kad iš tų surinktų pinigų nei p. Gaila nei kiti nepristatytų kelionių išlaidų padengimui įrodymus iš minėto fondo.

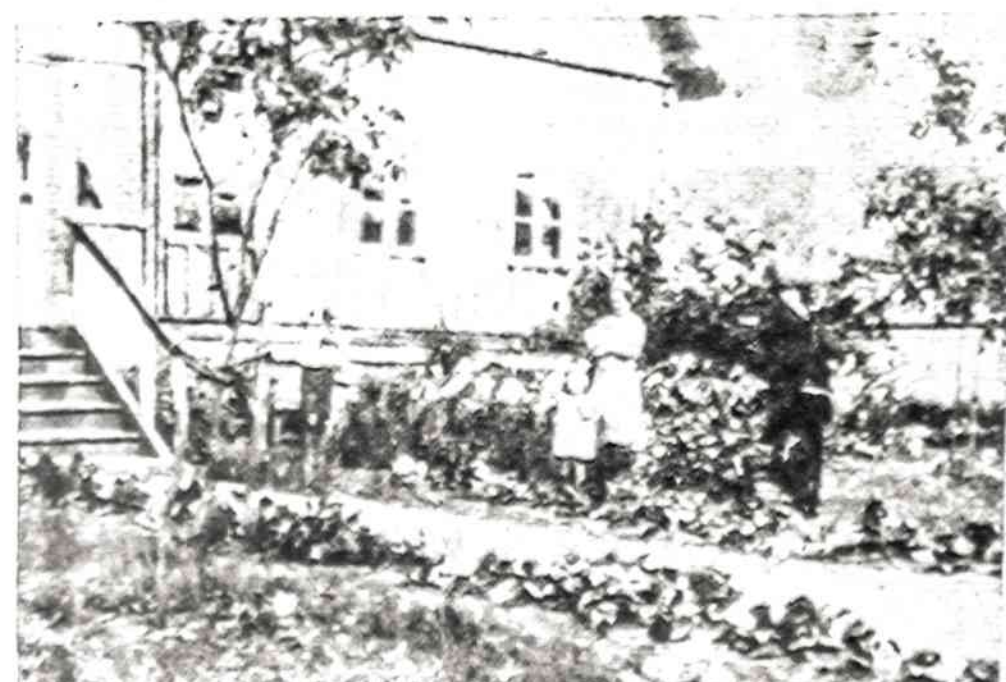
Jonas Pušpelė

EMILIS MARTYNAS NAUBURAS PRIE KURŠIŲ MARIŲ

Jonas Bretkūnas (1536 — 1602) lietuvių kunigas Labgavoje, ir vėliau Karaliaučiaus lietuvių parapijoje. Jis vienas iš pirmųjų, o kartu ir žymiausias reformacijos laikų rašytojas. Tarpe kitų veikalų jis išleido ir pirmą stambią knygą lietuvių kalba — dviejų tomų pamokslų rinkinį — Postilla. Bet pagrindinis jo darbas yra visos Biblijos vertimas į lietuvių kalbą. Tai buvo reikšmingas raštijos įvykis. Tuomi jis neabejotinai įrodė, kad lietuvių kalba ne tik liaudies šnekta, o gali būti pakelta į literatūros kalbą. Jo vertimas ir šiandien teikia vertingos medžiagos kalbų tyrinėtojams.

Liudvikas Rėza gimęs 1776 metais žvejo šeimoje.

Jes mokykla. Mokytojas Brunonas Reidsys su šeimą mokyklos sodelyje.

augęs prie vandens vienoje ir kitoje pusėje Kuršių marių: yra vienas iš žymiausių to krašto sūnų. Jo tėviškės kaimas Karvaičiai, vėliau kopų smėlio užpustytas turėjo išnykti. Tėvams staiga išmirus, 5 metų Liudvikas rado prieglaudą pas giminaitį paštininką Rasytę. Dažnai jam teko žąsis ganyti, bet čia jis pramoko rašyti ir skaityti. Po 3 metų teko apsigyventi pas kitą giminaitį, Kaukėnų kunigą D. Vitką. Šitas, kartu ir žinomas lietuviškos raštijos darbuotojas, gerokai pralavino jaunikiui, pamokė jį ir lotynų kalbos taip, kad stojus į Lotynų mokyklą Karaliaučiuje, jis per trejetą metų galėjo pasiekti abiturą. Albertinos universitete Liudvikas plačiai išnaudojo visas lavinimo galimybes, studijavo teologiją, filosofiją, literatūros istoriją, retoriką ir Rytų kalbas. Jo charakterio brandinimui dang įtakos darė žymus filosofas E. Kantas.

Būdamas 22 metų, Rėza baigė universitetą ir priėmė kunigo — pamokslininko vietą kareivių iguloms. Šalia to, jis uoliai gilinosi hebrajų, chaldėjų ir arabų kalbose. Išgijęs daktaro laipsnį, 1807 pradėjo pats universitete dėstyti Rytų kalbas.

Kovai prieš Napoleoną I, Karaliaučiuje buvo steigiamas naujas kavalerijos pulkas. Jame susitelkė daug lietuviško jaunimo. Greit paruošti ir be tinkamų uniformų, daugelis kareivių ir žygiavo savo kaimo lietuvišku aprėdu — „kuzijakais“. Kiek vėliau iš tokio lietuviško aprėdo buvo išvystyta raitininkų uniforma, kiek performuota ir papuosta, buvo vadinama lilevka. Kovos dalinys, grįžęs iš karo, tapo pertvarkytas, sudarytas kirasirų pulkas (Kürassier Regiment, Graf Wrangel, Litth. Nr. 3). Šiam pulkui Rėza, kartu su bičiuliu Jansenu, sukūrė lietuviškų dainų rinkinį, pavadiną „Rytprūsių nacionalinės kavalerijos pulko dainos“. Rėza lydėjo pulką kaip pamokslininkas iki Paryžiaus (1815).

Iš ten Rėza aplankė bemaž visus Europos žymius kultūros centrus, užmezgė ryšius su tu laikų garsenybėmis. Londone jis iš Britų Biblijos draugijos gavo 200 — sv. sterlingų lietuviškos Biblijos atspausdinimui.

Rėza žymus ne tik kaip lietuvių religinės literatūros rašytojas. Jis išspausdino „Sv. Rašto vertimą“, buvo rimtas filosofas, išleido ir išaukštino Donelaičio raštus, aštriai replikavo prieš tuos, kurie neigė lietuvišką liaudies kultūrą. Labiausiai jis išgarsėjo savo dainynu (1825), lietuvių dainas išgarsino visoje Europoje, sakoma, tapo lietuvių kultūros ambasadorium. Susirašinėjo su tu laikų garsenybėmis: Humboldt, Goethe, Grimm, su čekų, lenkų ir rusų mokslininkais, o savame krašte buvo centrinė lietuviškos visuomenės figūra. Jo žymiausias studentas iškilo Friedrichas Kuršaitis.

Fridrikas Kuršaitis, plačiai žinomas profesorius — pamokslininkas, 1806 metais gimė Norgėliuose, Gastų valsčiuje, kur jo tėvas turėjo mokytojo vietą. Kadangi mokytojo alga tuomet buvo menka, jis iš savo 8 vaikų nė vieno negalėjo leisti į mokslo. Vyriausias sūnus Fridrikas, savimokio keliu kiek pasirošęs, keletą metų mokytojavo Jonėikių, Gastos ir Kalhofo mokyklose. Kiek susitaukęs pinigų, jis 1834 išstojo iš mokytojo darbo ir pradėjo Elbingo gimnazijoje ruošti studijoms universitetą. 1836 gaves abiturą, stojo į Karaliaučiaus universitetą. Profesorius Rėza, kuris pats jaunystėje daug vargo patyręs, pasiėmė jį į savo namus kaip tarną. Ne daug darbo tebuvo viengungio Rėzos namuose, tai Kuršaitis turėjo laiko studijuoti ir normaliai lankyti paskaitas. Rėzos patarimu, jis pirmiausia ėmėsi teologijos. Dar būdamas studentu, 1838 metais pradėjo skaityti pamokslus lietuviškams kaimams, kurie mieste atliko karinę prievolę. Kiek vėliau sakė pamokslus ir didžiojoje Rūmų bažnyčioje. Kaip

nuolatiniam lietuvių karių kunigui tekdavo jam vykti net iki Berlyno, kur tuomet nemažai lietuvių buvo sutelkta gvardijos pulkuose. Rėzai mirus, Kuršaitis jau 1841 buvo paskirtas teologinio lietuvių seminaro vedėju.

Po užbaigtų studijų 1844 iki mirties 1884 Kuršaičio darbas ėjo kelionimis sritimis. Jis buvo kunigo, seminaro vedėju, literatūrai bei mokslininku. O jo literatūrinė veikla dar šakojosi į mokslinius darbus, rašymą tikybinių veikalų, Biblijos vertimą ir publicistinį darbą, redaguojant „Keleivį“.

Visapusiškai našus buvo tas darbas. Per 44 profesoriavimo metus jis išleido 27 veikalus, iš kurių 22 parašyti lietuvių kalba. Be to, nuo 1848 — 1880 jis redagavo „Keleivį“, daugiausia pats vienas jį prirašydamas, tik paskutiniaisiais metais pavaduojamas jaunesniųjų pradžios mokyklos mokytoju. Iš jo stambesnių darbų mokslui ypač vertingi: Visas Sv. Raštas, perredaguotas Biblijos vertimas, Deutsch — Litauisches Wörterbuch, dvi dalys, Beitrage zur Kunde der litauischen Sprache.

Turėdamas ryškų talentą kalbos dalykams, Kuršaitis davė stambų moksliską įnašą, patarnavo ne tik kalbos praktikai, bet ir kalbos mokslui. Jo 1883 metais parašytame veikale, jis atsisveikina tokiais žodžiais: „Taip ir baigiu savo literatūrinį darbą, linkėdamas palaimos tautai, kuriai su gimimu priklausiau ir ilgą savo amžių ištikimai dirbau.“

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ „NAUJIENAS“
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĘ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 63rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMLOCK 4-5849
Regid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais ir penktadieniais 1-5 val.
trečiadieniais ir šeštadieniais 9-12 val.
ir šeštadieniais 10-12 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-9 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 iki 12 val.
po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų.
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį 2-4 val. vak. Šeštadienį
nuo 9 iki 12 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatsiliepiu, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
dažai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-11.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

MANITOBOS NAUJIENOS

JAUNIŠKIUS POVILĄ IR URSULĘ PRISIMINUS

WINNIPEG, Manitoba, Kanada. — Per "Naujienas" spalio 11 d. š. m. laidoje tik trumpai parašiau apie Uršulės Jauniškienės mirtį. Dabar plačiau apie jos palaidojimą ir apie jos ir jos vyro Povilo Jauniškio gyvenimą ir mirtį.

Winnipegė praėjo spalio 6 d. St. Boniface ligoninėje, tik vieną dieną ligoninėje pagulėjusi, mirė Uršulė Jauniškienė, sulaukusi 92 metus amžiaus. Jos 90-tasis gimtadienis buvo iškilmingai atšvęstas 1972 m. spalio 20 d., vietos lietuvių — švento Kazimiero parapijos bažnytinėje svetainėje, veik visiems Winnipegio ir apylinkės lietuviams dalyvaujant. Taip pat ir jos laidotuves veik visi tie patys Winnipegio ir apylinkės lietuvių buvo į tą pačią svetainę susirinkę. Kurie tik apylinkės leido, atvyko atsisveikinti su buvusiu dora — karštai tikinčia katalike — lietuve tautiete, kuri nuo širdžiai dalyvavo vietos lietuvių organizacijų parengimuose, atsilankydama, gražiai, linksmai ir maloniai su visais pasikalbėdama, džiaugsmingai laiką praleisdama — ypatingai vietos lietuvių klube, kuriame jai mirus ir jos palaidojimo apta-

POVILAS JAUNIŠKIS
mirė 1955 metais sulaukęs 81 metų amžiaus

rimas įvyko. Šio klubo ("Canadian Lithuanian Club of Manitoba", 240 Manitoba Avenue), svetainėje spalio 8 d. 7-tą val. vakaro, tarpe susirinkusiųjų dalyvavo ir velionės sūnus daktaras Alfonsas Jauniškis, kurs išklaušęs visų klubičių jo motinėls iškilmingam palaidojimui pritarimą, net apsisverė. Jo motinėls, nors klubo nare nebūdama, bet jau per ilgą metų eilę klubičių buvo gerbiama kaip to klubo garbės (amžiumi) nare. Jos vyras — velionis Povilas Jauniškis irgi per ilgus metus prie to klubo aktingai priklausė. Taigi, velionės Uršulės Jauniškienės pagerbimui iš klubo išdo (kaip ir kiekvienam klubo nariui mirus) buvo paskirta \$20 ir pačių klubičių gėlių vainikams buvo sudėta \$40 — viso \$60.

I laidotuves buvo atvykusios dukterys: Mrs. Emilija Palmer-Paliliūnienė su vyru Jurgiu Paliliūnu iš Mamiltono, dukte Jovana Raubienė iš Chicago ir dukte Mrs. Selomeja Husted iš New Jersey, USA.

Garbės grabnešiai buvo velionės gerbuseji lietuviai: Petras Bludis (buvęs velionės brolaitis, kai ji tuokėsi su Povilu Jauniškiu, kuris jau 1955 metais mirė į ją našle palikdamas), Viktoras Novogrodskas, Petras Gudžiūnas, Momertas Zavadskas ir Kazys Beniušis.

URSULĖ JAUNIŠKIENĖ
mirė 1974 m. spalio 6 d., sulaukusi 92 metų amžiaus

Tikrieji grabnešiai — grabnešius buvo: velionių Povilo ir Uršulės Jauniškių giminaitis Bob Urbonas — jau Kanadoje gimęs; velionės anūkas David Jauniškis — daktaro Alfonso sūnus; Jauniškių draugai Tadas Juška, Vladas Steponavičius, Liudvikas Jesionis ir Joe Kozak (ukrainas) — senas Jauniškių draugas.

Koplyčioje

Ketvirtadienį, spalio 10 d. 8 val. vakaro Thomson Funeral koplyčioje, lietuvių (švento Kazimiero parapijos) klebonas kunigas Justinas Bertasius atlaikė lietuviškai pamaldas. Žmonių buvo prisirinkusi pilna koplyčios maldykla. Tarp lietuvių matėsi ir kitataučių, kalkurių lietuviams katalikams giminę lenkai. Susirinkusiųjų tarpe buvo daug senyvo amžiaus žmonių, kuriems neišvengiamai grabo lenta artinasi. Koplyčios maldykloje dvejose pirmuose suoluose sėdėjo velionės Uršulės Jauniškienės sūnus daktaras Alfonsas, dukterys Emilija, Jovana ir Salomeja; anikai, marti — sūnaus Alfonso žmona, žentas George Palmer. Po pamaldų iš koplyčios išeinant — su lietuvių artimaisiais susirinkusiems atsisveikinant kai kurie net apsišaršėjo.

Jauniškių gera širdis, dosni ranka

Kai prieš 80 bei daugiau metų lietuvių pradėjo Winnipegę apsigyventi, kuomet apie lietuvių bažnyčios Winnipegę pastatymą, nei sapnuoti nebuvo galima, tai lietuvių glaudėsi prie lenkų — patys lenkų parapijos nariai. Tai prie lenkų parapijos maždaug tuo laikotarpiu, buvo prisirašę lietuvių:

Jauniškiai, Blusiai, Monkai, Maršalai, Strizkauskai ir dar vienas kitas apie kuriuos neteko sužinoti. Jauniškių, Blusių ir kelių kitų šeimų tėvai bei motinos prie lenkų "Holy Ghost" parapijos laikėsi iki mirties. Kai lenkai naują bažnyčią statė, tai Povilas Jauniškis tai lenkų parapijai dėl bažnyčios pastatymo net \$1000 paaukojo. Bet kai čia Winnipegę apie 20 metų atgal naujieji ateiviai lietuvių katalikų pradėjo savo lietuvių bažnyčią statyti, tai Jauniškiai su gausia auka — parama prisidėjo, tik Jauniškiai nesigyrė kiek jie aukojo. Pats Povilas Jauniškis, tai dar ir savo rankų darbu labai daug prie tos bažnyčios pastatymo pasidarbavo. Dėl to, dabartinėje tos bažnyčios svetainėje ant sienos yra pakabinti Povilo ir Uršulės Jauniškių paveikslai — abiejų kartu nufotografuoti, kol dar Povilas Jauniškis buvo gyvas.

Povilas Jauniškis savo (lietuvių), tautos didelis patriotas būdamas, nepriklausomybės laikais į Lietuvą nuvažiavęs apsilankyti, Kaune užsiregistruodamas paklojo ant stalo stabesnę banknotą Lietuvos nepriklausomybę įvertindamas. O kai Toronto lietuvių moterys (rodos, kiek atsimenu) su Jokubiniene ir Indruliene priešakyje, kaip buvusios nuosirdžios "Naujienu" bendradarbis suorganizavo lietuvišką dainų chorą, tai Povilas Jauniškis \$100 tam lietuvių chorui paramos aukų pasiuntė. Už tai tas choras Povilą Jauniškį įamžino kaip to choro garbės nari. Povilas Jauniškis tiek buvo

dainas pamilęs, nei lovoje dainuodamas mirė: — vakariene pavalgęs atsigulęs į lovą pasiūsi ir pradėjęs dainuoti — staiga mirė. Taip man pasakė Uršulė Jauniškienė tuoj po Povilo Jauniškio mirties.

Kai 1926—1930 metų laikotarpyje daug lietuvių iš Lietuvos atvažiuodavo į Kanadą, tai Povilas Jauniškis su savo švogeriu Aleksu Urbonu (kuris tik prieš keletą metų nuvažiavo į Torontą ir ten nepoilsą mirė) padėdavo lietuviams atvažiuoti į Kanadą — padarydavo afidevitus ir su atvažiuojančiais draugais ryšius palaikydavo, ypatinai su Lietuva laiškais susirašinėjime, savo adresus duodami ir provincijas prie darbų išvažiuojantiems, kad pargrįžę į Winnipegę, po provincijas važinėjusieji, jiems iš Lietuvos atsiųstus laiškus rastų. Tokiu būdu Povilo ir Uršulės Jauniškių maisto krautuvė-grosernė būdavo. Irgi lietuvių sueigos namas. (Bus daugiau)

Žmonių protestas prieš infliaciją

Pranešama, kad susidariusi koalicija iš darbo, civilinių teisių, taikos ir bendruomeninių grupių organizuoja protesto demonstracijas prieš infliaciją ir pragyvenimo reikmenų brangumą.

Spaudos konferencijoje praeitą trečiadienį toji koalicija pranešė, kad šį šeštadienį, lapkričio 16 dieną 1 val. popiet Civic Place, miesto centre, šaukia žmonių mitingą — demonstraciją, kurios tikslas reikalauti, kad naujasis Kongresas grąžintų į normą (1971 metų) kainas maistui, nuomai ir paslaugai ir kad parūpintų daugiau darbų bedarbiams. Panašios demonstracijos šį šeštadienį ruošiamos ir 30 kituose miestuose.

Koalicija tebesanti maža, bet ji dar tik pradeda veikti.

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Zarasiškių Klubas metinis banketas ir šokiai įvyks šeštadienį, lapkričio 16 d. 7:30 val. vakaro Vyciu salėje. 2450 W. 47 gatvė. Šokiama groso Ramono orkestras. Bus turtiniga vakariene. Daug fantu laimingiesiems. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Bilietus galima įsigyti iki anksto pas valdybą: klubo pirmininką Petrą Blekį, skambinant HE 4-7916. Valdyba

— Zarasiškių Klubas susirinkimas įvyks gruodžio 1 d. 2 val. popiet Hollywood salėje. 2417 West 43rd St. Nariai malonėdite gausiai susirinkti. Bus svarbus susirinkimas po vasaros atostogų. Valdyba

— S. L. A. Moterų 134 kuopos susirinkimas įvyks lapkričio 15 dieną Hollywood salėje. 2417 W. 43rd St. Susirinkimo pradžia 6:30 val. vak. Po susirinkimo bus valės. A. Halik, nut. rast.

— Brighton Parko Lietuvių Moterų klubo metinis šokių vakaras įvyks šeštadienį, lapkričio 16 d. Hollywood Inn salėje. 2417 W. 43rd St. Pradžia 7 val. vak. Bus Samoskos smagus orkestras, skanių valgių ir gerimų, daug gražių dovanų. Kvietia Valdyba ir Komisija

— Amerikos Lietuvių Piliečių Pašalpos klubo mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 17 d. 1:00 val. popiet Hollywood salėje. 2417 W. 43rd St. Nariai malonėdite atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti. Po susirinkimo bus valės. Rožė Didžiagalvienė, rast.

Visiems prisidėjusiems prie laidotuvių ir pareiškusiems užuojautą po mūsų brangaus vyro ir tėvo

BALIO PARAMSKO

mirties,

širdingai dėkojame

Natalija ir Danutė Paramskas

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠCIONIUI

"Neapleiskite savo susirinkimų". — Ebr. 10:23.

Kaip Dovidas norėjo būti vis arčiau prie padangtės (senobinės maldyklos) ir arti prie tikrojo ir gyvojo Dievo, taip ir mes, Dievo mylimojo Sūnaus pasekėjai, turime laikytis kuo arčiau prie mūsų dangiskojo Tėvo ir mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus. O tai darydami mes norime būti arti prie jo ir draugauti su broliais ir seserimis, ir kuo dažniau dalyvauti šventųjų draugystėje. Kurie stengiasi būti arti prie Viešpaties ir draugauja su jo išrinktaisiais ir mylimais, tie taip pat norės skelbti ir kuo plačiausiai garsinti gerąsias Dievo karalystės žinias. O taip darydami jie padovys broliams savo gyvą tikėjimą, meilę ir paklusnumą ir bus geras pavyzdžiai ir kitų padrasintojai.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-5

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAKŠTOS VISTA

REpublic 7-5600

REpublic 7-5601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANCE

PATARNAVI

MAS DIENA

IR NAKTLI

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIVIKAS

3354 So. HASTED STREET

Phone: YArds 7-1911

Jau kuris laikas atspausdintą ir galima gauti knygų rinkoje CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Abrose knyga aprašanti paskutinių 90 (1889-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, išteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiklesnių žmonių biografijos. Duoti dokumentai katalikiškų, socialistinių, liaisvamanų ir kitų organizacijų atlikti darbai, išteigtos mokyklos, skaityklos, bankai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIOS

vardu ir pasiųsti:

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIMO KUDIRKOS SUTIKIMAS CHICAGOJE

I Chicago atvykstančio Simo Kudirkos sutikimą organizuoja Amerikos Lietuvių Taryba. Tuo reikalu su S. Kudirka, atskridusiu į New Yorką, telefonu kalbėjosi Altos pirminkas dr. K. Bobelis. Visuomenė prašoma pasirošti ir gausiai dalyvauti. Sutikimo vieta ir laikas bus paskelbta vėliau.

Valstybės departamento Europos skyriaus direktoriaus p. Armitage nurodymu, Amerikos Lietuvių Taryba su čekių Nr. 6112 sumokėjusi 2481 dol. S. Kudirkos, jo motinos, žmo-

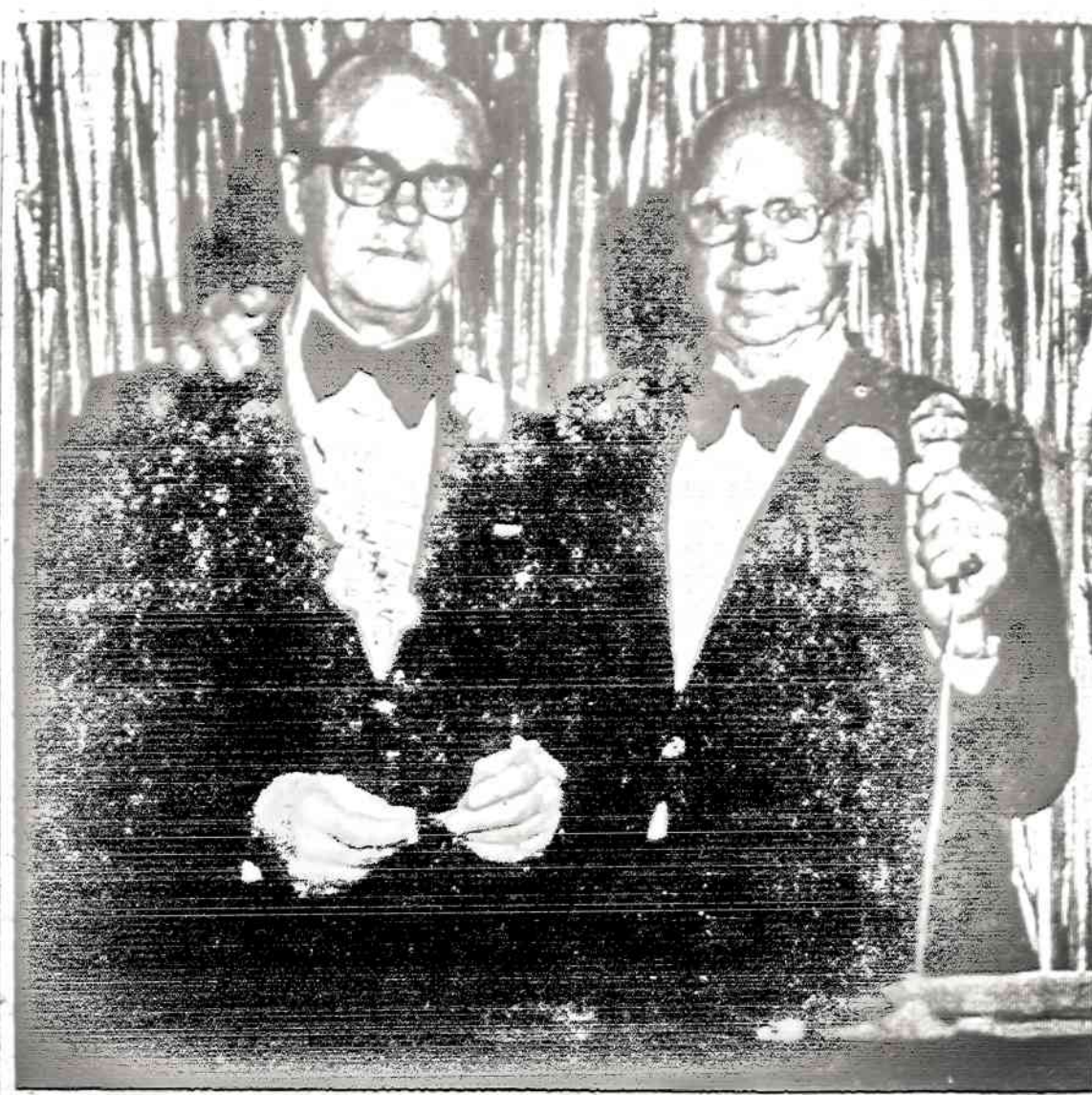
nos ir vaikų lėktuvo kelinė iš Maskvos į Chicago. Lėktuvo bilietai buvo persiųsti JAV ambasada Maskvoje, kuri įteikė Kudirkos šeimai.

Valstybės departamento pareigūnams dar kreipiantis į Amerikos Lietuvių Tarybą, lapkr. 1 d. telegrama Alta dar pasiuntė 500 dol. susidarančioms specialioms išlaidoms. Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobelis paskutinėmis prieš Kudirkos atvykimą dienomis palaikė kasdien daugkartinį telefoninį ryšį su Valstybės departamento, Baltųjų Rūmų pareigūnais ir kongreso nariais, visiems besiekiant S. Kudirką galutinai išlaisvinti ir jo atskridimą į laisvąją Ameriką sutvarkyti. Visų bendros pastangos atnešė džiaugsmingą laimėjimą.

ALTos Informacija
1974 m. lapkričio mėn. 7 d.

S. KUDIRKA PAREIŠKĖ PADĖKĄ ALTAI

Sima Kudirką, su šeima atvykusį į JAV, bes, aplankė Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmininkas dr. J. Valaitis, būdamas išvykęs į specialią gydytojų konferenciją New Yorke.

"Pirmyn" choro 65 metų jubiliejiname balioje programą pavesęs inž. Antanas Rudis ir choro sveikinęs ilgametis jo rėmėjas Dan Kuralitis. Foto V. Noreikos

Dr. J. Valaitis kalbėjosi su S. Kudirka, kuris pareiškė padėką Altai už rūpinimąsi jo išvykimu ir už teikimą visokeriopą paramą. Simas Kudirką spaudos konferencijoje parodė labai gyvą ir tikslią orientaciją bei sumanumą.

Dr. J. Valaitis pasveikino S. Kudirką Altos vardu ir perdavė kvietimą į Chicago. S. Kudirką tikrai sutiko atvykti į Chicago, tik kiek pailsėjęs ir atlikęs išpareigojimą dalyvauti New Yorko apylinkės lietuvių susibūrimė.

ALTos Informacija

Telegrama padėkoto prez. Fordui už Kudirkos išlaisvinimą

Iš Chicago pasiųsta telegrama Amerikos Lietuvių Tarybos pirm. dr. K. Bobelio išreiškė kuo nuosirdžiausią lietuvių padėką JAV prezidentui Fordui už jo taip svarbias pastangas išgauti leidimą S. Kudirkos šeimai išvykti iš Lietuvos. Telegramoje pažymėta, kad yra labai vertinama prezidento intervencija ir jo rodomas pagrindinių žmogaus teisių, ypač JAV piliečio, gynimas.

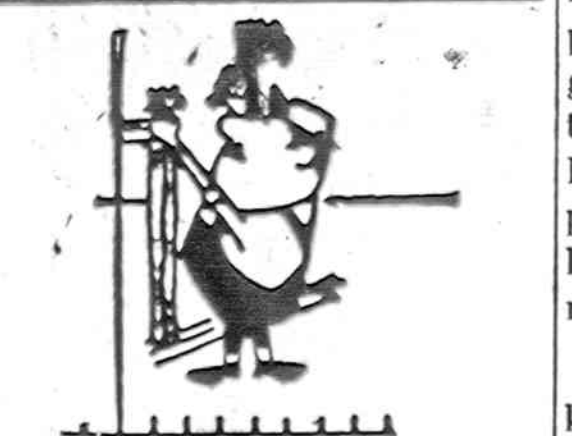
ALTos Informacija

TRUMPAI

— Eleonoros Marčiulionienės meniškių keramikos darbų paroda bus Jaunimo centro mažojo salė gruodžio 7-15 d.

— Phoenix, Arizona, lietuvių tinkamai pagerbė žymų pedagogo, visuomenininką ir knygų bei stačių autorių Petrą Maldeikį jo 70 m. amžiaus sukakties proga. Kun. A. Valiūška kalbėjo apie suaktyvininko gyvenimo eigą ir gausius darbus. Ištrauką iš jo redaguojamos prel. M. Krupavičiaus monografijos skaitė V. Zakarienė, o iš aktualios šiemis laikams studijos skaitė T. Šaulienė. Visų vardų įteiktas dail. Petrikonio peizažas — lietuviška sodyba.

— J. Stapulionienė, Lawrence, Mass., Alto delegatė ir visuomenės veikėja, buvo susirgusi ir nuvežta į ligoninę. M. Stonie praneša, kad gandai apie jos mirtį yra netikri. Visi jos draugai, kaimynai ir visi apylinkės lietuviška visuomenė linki jai greitai sutvirtėti ir vėl dalyvauti socialinėje ir visuomenės veikloje.

"NAUJENOS" KIEKVIENO
L E T U V I O
DRAUGAS IR BIČIULIS

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

DIE MAKERS

EXPERIENCED

For small Progressive Dies and Automated equipment. Top pay. 10 years experience required. Paid vacations, holidays, hospitalization and pension plan.

CERZEL TOOL & ENGINEERING CO., INC.
2740 So. 21st Ave.
BROADVIEW, ILL.
344-2891

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

WORKING MOTHER

NEEDS RELIABLE WOMAN to care for two school age children & to clean large 3rd floor apt. 7:30 A.M. to 5:30 P.M. Monday through Fri. Wed. afternoon off. References. South Evanston. English necessary. 475-3508 after 6 P.M.

CHILD CARE AND LIGHT

HOUSEKEEPING

Live in. 3 children. 2 with speech diff. Your speech must be clear and distinct. Own room and TV in Winnetka location. References preferred. Excellent salary. Need a person Call 649-4753

RENTING IN GENERAL

N ū o m o s

FOR RENT
Attractive Town house in Forest Park. Convenient to transportation. 3 bedrooms. 1 1/2 baths. Recreation room. Central air conditioning. Kitchen has built in range & new refrigerator, new washer & dryer. \$325 per month. Security deposit. 648-2434

MARQUETTE PARKE
ISNUOMOJAMAS MIEGAMAS KAMBARYS su virtuvės privilegijomis vyresnio amžiaus vyrai. Skambinti tel. 434-7174.

— Lietuvių fotografų metinė nuotraukų paroda bus atidaryta Jaunimo centro mažojo salė lapkričio 22 d. 7:30 val. vak. ir tęsis iki gruodžio 1 d.

— Dr. Juozas Tautvila kalbėjo apie detentę, š. m. spalio 28 d., informaciniame Cicero Lietuvių Respublikonų Partijos susirinkime. Vėliau, tiesiai į susirinkimą iš Washington, D. C. atvykęs, Edvardas Šumanas smulkiau paaiškino apie atstovų lankymą Kongreso Rūmuose. Edvardas Šumanas įeina į Jungtinių Baltų Komitetą, kaip direktorius, nuolatiniams ryšiams palaikyti su Kongreso nariais. Komitete dalyvauja estai, latviai ir lietuviai. Pirmininkauja dr. Jonas Genys.

— M. ir St. Vitkai savo rezidencijoje, Union Pier, Mich., šventė vedybinių gyvenimo 40 metų jubiliejų. Prie turtingai papuošto stalo trumpą žodį tarė p. Bacevičius. Jubiliejančiams sudainuota ilgiausių metų. Vaisėse dalyvavo apie 25 asm. iš apylinkės, Čikagos ir net iš Vašingtono miesto. Pobūvis praėjo jaukioje ir darnioje nuotaidkoje.

— SLA 6-to Apskričio metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 24 d., Chicago Savings and Loan patalpoje, 6245 So. Western Ave., 2:30 val. p. p. Kviečiami visų kuopų delegatai dalyvauti. Kalbės Dr. Vytas Dargis. Valdyba (Pr).

— Prof. Dr. Al. Berkis iš Virginijos valstijos savo raštais amerikiečių spaudoje dažnai primena Pabaltijo kraštų okupaciją vis keldamas Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės bei jų žmonėms laisvės reikalus. YAF žurnalo New Guard spalio mėn. numeryje jis rašė apie tų kraštų okupacijos nepripažinimo reikalus. o Chicago Sun Times dienraštyje jis kelia tų kraštų nedalią ir palygina su gavusiomis laisvės Afrikos ir Azijos tautomis.

— M. Bublis, Lincoln, N. H., ilgametis Naujienų skaitytojas mums su dideliu apgailestavimu praneša, kad dėl užsilpusio regėjimo jis toliau negalės skaityti geriausio Amerikos lietuvių laikraščio Naujienų. Jis taip pat gailisi, kad apylinkė nėra lietuvių, tad naujo skaitytojo rasti nepavyko.

— B. Bagdonienė, G. Karnauskienė, Ir. Kraučeliūnienė ir Fl. Kurgonienė talkina Lietuvių Veterinarijos Gydytojų draugijos valdybai surengti draugijos veiklos 25 metų paminėjimą. (Pr).

Po koncerto Pakšto salėje, 2801 W. 38 St. įvyks su "Aido" dainininkėmis susipažinimo vakarienė ir šokiai.

Visi lietuviai kviečiami pasidžiaugti reto grožio koncertu ir jaunimo veržlumu. (Pr).

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMCLIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS - VALDYMAS -
NOTARIATAS - VERTIMAI

VISU RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., būgalo, 63 ir Whipple. Retas pirkiny nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki proga lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parke apyl. Naujas sildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parke centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

SIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

HOT SPRINGS, ARKANSAS

LOYD REAL ESTATE

624 PARK AVE., 501 — 623-4446
Retirement Homes in the middle twenties and up. Views include mountains, valleys and lakes.
Some close to everything.

LOMBARD — OPEN HOUSE

SUNDAY 1 TO 5.

500 N. Westwood (North Ave. to Addison Rd. south to Sunset, west on Sunset to Westwood). New raised ranch 3 to 5 bdrms. 2 1/2 baths, appliance kitchen, fin. bsmt. Possible related living. By builder 598-5848 or 247-0842.

Venecuelos Lietuvių Draugija

rengia Rudens linksma vakarį, kuris įvyks š. m. lapkričio 16 dieną 7:30 val. vak. B. Pakšto salėje, 3800 So. California Ave. Programoje — Racine ir Waukegano Moterų seketas "Viltis", vad. muz. p-nios Dikus. Šokiams gros Balio Pakšto orkestras. Vaisės — turtingos lietuviškais patiekalais. Veiks Laimės šulinys. Auka 7 dol. Bilietų užsakymams telef. 778-3727 arba CA 5-4995. (Pr).

Kalėdiniai Oro Pašto Siuntiniai

į Lietuvą, iš labiausiai pagaiduojamų prekių, kaina ir vertė atsižvelgiant į klientų patygdavimus. Dabar siunčiami iš V. Zukausko ir M. Noreikienės Package Express siuntimo įstaigos Marquette Parke, 2608 W. 69 St., Chicago, Ill. 60629. (Tarp Rockwell ir Talman Ave.). Tel. WA 5-2787. (Pr).

Padėkos Dienai artėjant

ir prisimenant savo geradėjus, gimines, draugus ir pažįstamus, arti ar toli gyvenančius, pasiųskite jiems prasmingiausią ir tinkamiausią dovana — Naujienas. Lai jūsų užsakytos Naujienos aplanko jums brangiausius asmenis, lai giminytės ir draugystės ryšiai neišblėsta, bet bujoja, lai lietuviška spauda būna nuolatiniu ryšininku. Užsakyti galima laiškų prisijungiant adresą ir čekį arba skambinant telefonu 421-6100, nurodyti adresą ir prašyti atsiųsti saskaitą.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapalis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODZIAI IR BRANGINYBES

Pardavimas ir Taisymas

2446 WEST 69th STREET

Tel.: R.Epublic 7-1941

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE"

KAI NORITE SEDEVŲ

2 BUTŲ 18 METŲ MŪRAS, tvarka iš lauko ir vidų. Arti "Maria High, \$34,000.

3 BUTŲ OCTAGON originalas, modernus vidų. 3 auto mūro garažas, gražiam Marquette Parke, \$46,500.

2 BUTŲ MŪRAS, nauji 2 gazu šildymai, garažas. Arti mūso, Laisvas už \$32,000.

2 BUTŲ MŪRAS, 2x5, atskiri šildymai. Prie parko. \$26,000.

10 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, alum. langai, 60 pėdų lotas, 2 auto mūro garažas, virš \$17,000 pajamų. Arti mūso. \$77,000.

MEDINIS APKALTAS 2 butų švarus namas, naujas gazu šildymas 55 pėdų lotas, garažas, Marquette Parke, \$18,500.

DIDELIS 5 KAMBARTŲ OCTAGON mūras, kabinetų virtuvė, naujas gazu šildymas, garažas. Prie "Paramos", \$22,500.

3 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto garažas. Arti vienuolyno. \$30,000.

4 1/2 KAMBARTŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė atiduoda už \$15,000.

2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai be manto, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

5 KAMBARTŲ CAPE COD, Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas, 50' lotas, 2 auto garažas. Turim raktą. Arti mūsų. \$22,000.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

RITTI NUOMAVIMAS IVATROŠ DRAUDIMAI NAMŲ IR NEKILNAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRATIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS
4444 SO. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

D E M E S I O
62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI
Tiktai \$112 metams automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
523-8775

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto dromi ir liudijami vertimai
pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą
ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.,
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visom progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS
Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusiu darbininku.

Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826
(istaigos) ir
677-8489
(buto)

185 North Wabash Avenue,
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50. Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50' čekis arba Money Orderis pus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAL.

MOVING — Apdrąstas perkraustymas. Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.

V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJENOS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviškos išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vajas.

NAUJENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamas ir nesidėdamas į sandėrius su okupantais ar jų igaliojniais.

NAUJENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJENOS atstovauja tylaia lietuvių daugumą žiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vajų kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbuams ne tik laikraščio, bet ir visos išėjimo, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviško reikalo rennesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusė metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusė metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____